

VAJAT ERP

BROJ: 58

CENA 2 D.

DOK HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

OBRAČUN KOD O. K. KORALA

**ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU
CRTANIH ROMANA**

CRTANI ROMANI

CENA 2 D.

190

**Duel
u Kansasu**

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE — 2 DINAR!

**OBRAČUN KOD
O.K. KORALA**

NASLOV ORIGINALA:

WILLIAM MARK:

KAMPF IM O. K. KORRAL

Copyright 1969. by Martin Kelter Verlag

Bila je ponoć. Nad glavnom ulicom naselja Bovijs nadnelo se nebo neobične tamno plave boje posuto zvezdama. U gradu su vladali tišina i mir.

Iz sporedne uličice, koja je vodila od reke, dopirao je potmuo topot konjskih kopita. Tri jahača, koja su kopita svojih konja obavili sargijama, pojavili se na kraju ulice.

Nedaleko od zgrade Vestern banke, zaustavili su životinje i kliznuli iz sedla. Konje su vezali za najbližu prečku. Napregnuto su gledali oko sebe. Negde je u daljini zavijao pas.

Vetar, koji je duvao sa reke, nosio je pesak i zasipao drvene fasade kuća. To je bio neobičan zvuk, karakterističan za gradove kraj reka.

Onda je ponovo zavládala tišina.

Tri noćna posetioca su se priljubila uz zid kuće i napregnuto posmatrala zgradu banke. Dok je jedan obrađivao bravu na teškim vratima banke, ostala dvojica su oštro motrila ulicu.

Čovek, koji se bavio bravom, činio je to tako spretno, kao da je bravar. Vrata su, naime, veoma br-

zo popustila. Tri razbojnika bešumno uđoše u banku.

Džek Lonegan, vlasnik „Vajt hors” bara, sedeo je sada u sporednoj prostoriji lokala i brojao pazar. Imao je dobar dan, čak veoma dobar. Rančeri sa obližnjih imanja su danas prodali svoja krda i zajedno sa svojim kaubojima izdašno se nivali viskijem.

Lonegan uze malu ručnu kasu ispod pazuha i dobro raspoložen krete uz škripanje stepenice na gornji sprat.

Svukao se u mraku, osluškujući ravnomerno disanje svoje žene. Onda je učinio ono što je uvek činio pred spavanje: prišao je otvorenom prozoru i duboko udahnuo svež noćni vazduh. Tada je ugledao na suprotnoj strani ulice, nešto koso, ispred Džefersonove gvožđarske radnje, tri konja. Tri osedlana konja! Bio je to prizor, koji se krčmaru za ovo doba učinio neobičnim. Gde li su jahači? Nije više bilo nijednog otvorenog lokala. Badi Bark i Džems Talber su zatvorili lokale znatno pre njega.

Loneganov pogled je odlutao do

fasade banke, koja se nalazila tačno preko puta. Pakao, zar vrata nisu otvorena? Doista, izgledalo je da su otvorena. Loneganov pogled ponovo pade na tri konja.

— Čudno — promrmljao je sebi u bradu i ponovo se obukao. Ne paleći svetlo sišao je niz stepenice.

Na ulici je sve bilo tiho. Vlasnik bara hitao je prema zgradi banke. Pre nego što je stigao do trema, trgao se. Jedan od konja je glasno zarzao. U to se otvoriše vrata banke i jedan čovek izlete napolje. Crna marama pokrivala mu je donji deo lica.

Pre nego što je nesrećni Džek Lonegan bilo šta preduzeo, ili rekao, odjeknu pucanj.

Metak ga je pogodio i bacio u uličnu prašinu.

Bio je na mestu mrtav.

Kris Okland, šerif naselja Bo-vije, sedeo je u mraku u svojoj kancelariji. Podbočio je glavu rukama i posmatrao ulicu, koja je, osvetljena svetlošću zvezda, delovala avetinjski.

Šerifska kancelarija nalazila se devet kuća udaljena od „Vajt hors” bara. Prema tome, Okland nije mogao da vidi ni konje, ni ulaz u banku. U to hitac naruši tišinu noći.

Okland je za delić sekunde sedeo kao okamenjen, a onda podskočio, izvukao revolver iz futrole i izleteo napolje. Bio je to trenutak kada su dva čoveka trčala prema konjima, odvezala uzde i vinula se u sedla.

Šerif uperi na njih revolver i povika:

— Stojte!

Odmah je pucao. Međutim, rastojanje je bilo suviše veliko, tako da meci nisu ni došli do cilja.

Dva bandita su bežala iz grada u divljem galopu.

Sada se Oklandov pogled prikovao za trećeg konja, koji je još uvek bio vezan za prečku. Za trenutak je razmišljao, a onda skrenuo pogled na ulaz u banku i potrčao u tom pravcu.

Levo od vrata visio je fenjer. Šerif ga zapali, a onda gurnu vrata, koja su se ponovo zatvorila, iz sve snage nogom. U podignutoj levoj ruci držao je fenjer, a u desnoj revolver. Tako je ušao u zgradu banke. Samo što je učinio tri koraka, kada drhtava svetlost fenjera obasja par prašnjavih čizama.

Okland otkoči revolver i podiže lampu. Svetlost je pala na visokog, naočitog čoveka u sivom odelu. Nosio je opasač načičkan mecima, sivu košulju i vezen prsluk. Lice mu je sve do očiju bilo pokriveno crnom maramom.

Onda se dogodilo nešto neobično: revolver u šerifovoj ruci nije opalio. Cev je počela da podrhtava. Kris Okland stupi iznenada četiri koraka napred i rukom, u kojoj mu je bio revolver, smače čoveku maramu sa lica.

Bio je to najstrašniji trenutak u životu šerifa Krisa Oklanda.

Čovek, koji je pred njim stajao, bio je Bil Okland, njegov rođeni sin!

Fenjer mu ispade iz ruke i s treskom se razbi o pod. Nekoliko sekundi stajali su tako jedan prema drugom u mračnom predvorju banke.

Kada se Kris Okland okrenuo i beskrajno umornim koracima pošao prema vratima, odjeknu pucanj. Usijano olovo zarilo se u leđa čuvara zakona.

Bil Okland je ustrelio svog rođenog oca i to s leđa!

Dok je šerif padao na pod, Bil skoči kao tigar napred i prolete pored njega.

Zločincu je uspelo da neprimećen umakne. Vinuo se u sedlo i zario mamuze konju u slabine tako jako da životinja bolno zarza i podskoči napred.

Kada je mali doktor Bejker stigao i kleknuo kraj Lonegana, samo je mogao da konstatuje smrt. Stari lekar ustade i pođe prema ljudima, koji su stajali na ulazu u banku, držeći buktinje i fenjere.

Kris Okland još nije bio mrtav. Hitac njegovog rođenog sina prostrelao mu je pluća, nedaleko od srca. Nesrećni šerif bio je pri punoj svesti.

— Odnećemo ga preko, u moju kuću — reče doktor Bejker.

— A Lonegan? — upita jedan od ljudi.

Lekar obori glavu i jedva procedi:

— On će u mrtvačnicu.

Kris Okland je ležao pola noći i jedan dan, trpeći teške bolove u lekarevoj kući. Lebdeo je između života i smrti. Sudbina baš nije bila milostiva prema jadnom šerifu: sve vreme bio je pri svesti.

Lekar Bejker se borio svim silama za njegov život, ali nije uspevao da mu pomogne. Sav utučen, stajao je pored šerifove postelje.

Zašto Okland ništa ne govori? Zar su mu bolovi oduzeli moć govora?

Oko devet sati Bejker više nije mogao da izdrži u zagušljivoj bolesničkoj sobi. Prvi put posle toliko godina poziv lekara mu je veoma teško pao. Ovog puta prosto

nije mogao da izdrži da gleda kako jedan čovek lagano umire.

Oborene glave uputio se u Badijev bar.

Kada je sat kasnije napustio lokal, nije mu bilo bolje. Viski mu je zamaglio mozak, ali nije mogao da ukloni jade. Silazeći s trema, sapleo se na drugi stepenik i sunovratio na ulicu.

Ostao je da leži onesvešćen.

Kada je ponovo došao k sebi, ležao je na leđima i ugledao par plavih, neobično upečatljivih očiju. Čovek je čučao kraj njega, lako mu pridigavši glavu.

— Kako ste, mister? — čuo je Bejker dubok, hrapav glas stranca.

Bejker udahnu vazduh i protrlja oči.

— Šta se dogodilo? Srčani napad?

Stranac odmahnu glavom.

— Ne, mister. Jednostavno ste se sapleli i pali niz stepenice.

Bejker se uspravi, podupirući se laktovima. Odjednom je osetio neobičan, oštar miris.

— Pakao! — Pogledao je stranca podozrivo. — Ovde se oseća salmijak?

— Da.

Doktor Bejker otrese prašinu sa odela i, ne pogledavši stranca, upita:

— Vi ste lekar?

— Bio sam jednom tako nešto, Bejker promrsi.

— Ne može se jednom biti tako nešto, pa onda odjednom ne biti. Lekar je lekar.

Stranac bez reči vrati flašu sa salmijakom u torbu od krokodilske kože. Tek tada je Bejker primetio ždrepcu, koji je stajao nekoliko koraka dalje. Srdačno je pružio strancu ruku.

— Hvala, doktore. Moje ime je Bejker. I ja sam takođe lekar. Imam odmah još jednu molbu. Upravo sam izlazio iz bara...

Stranac odgovori odsečno.

— To nikom ne bi promaklo.

— Da. Bio sam u salunu, jer sam hteo svoje brige da utopim u viski. Preko, u mojoj kući, leži jedan čovek, kome ja ne mogu da pomognem.

— Šta mu je?

— Ima metak u plućima.

— Zašto ga niste izvadili?

Bejker nabra obrve.

— Slušajte, ja nisam hirurg. Metak leži veoma blizu srca.

— Od kada?

— Ranjen je prošle noći.

Stranac, koji je već hteo da pričvrsti svoju torbu iza sedla, uzvрати mrzovoljno:

— I ja nisam hirurg.

— Ali, možda, možda se ipak bolje od mene razumete u to.

— Kako vam je to palo na pamet — uzvрати stranac hladno.

Bejker je bio zbunjen.

— Pa, eto, prosto ne znam ni sam. Tako izgledate.

Na to se stranac nasmeja i reče:

— Hajdemo.

Dva minuta kasnije Bejker je sa strancem stajao kraj postelje smrtno ranjenog šerifa. Mala lampa oskudno je osvetljavala prostoriju.

Bejker je ispod oka posmatrao stranca, pun očekivanja. Međutim, neznančevu lice nije ništa pokazivalo. Prišao je samo Oklandu i rekao starom lekaru:

— Molim vas, pridržite mi malo bliže lampu.

Nekoliko minuta je posmatrao ranjenikovo lice.

— On je pri svesti.

Stranac je to rekao kategorično.

— Ne, doktore, to je isključeno. Sa takvim bolovima niko ne može...

— Kažem vam da je pri punoj svesti — ponovi stranac.

Mašio se za torbu i stavio šerifu pod nos flašicu sa eterom. Zatim mu je rekao neobično umirujućim glasom:

— Dišite sasvim duboko. To će vam dobro činiti. Sasvim duboko, sasvim...

Kris Okland konačno utonu u dubok san. Tada je strani doktor počeo svoj posao. Radio je tako brzo, tako sigurno i spretno, da je starom lekaru, kome se u početku orosilo čelo od straha, zastao dah. Uskoro je stranac držao vrhovima pincete izobličen komad olova.

— Gospode, metak! Izvukao je metak! — otelo se Bejkeru. — Znao sam odmah da ste hirurg!

— Ja nisam hirurg — rekao je stranac.

Pošto se oprao, Bejker mu uzbuđeno steže ruku.

— Hvala vam, mister. Vi ste šerifu spasili život.

— To se još ne zna — ograđivao se stranac. — On je šerif?

— Da, šerif Okland. Prošle noći su ga banditi pogodili s leđa na ulazu u banku. Od zločinaca ni traga.

Stranac pođe prema vratima.

— Kuda ste se uputili?

— Dalje.

— Dalje? Ne mislite to valjda ozbiljno? Vi ste moj gost, doktore! Jedan tako sposoban čovek, koji je kao sam anđeo došao u grad...

Kad je čuo reč anđeo, stranac razvuče lice u bolnu grimasu.

— Žao mi je, doktore, ali moram dalje.

Stranac dodirnu obod šešira i otvorila vrata.

— Molim vas — bio je uporan stari Bejker. — Bar mi recite svoje ime.

Stranac se obazre, pa reče:

— Ne verujem da će vam moje ime priličiti zadovoljstvo, zato ću ga radije zadržati za sebe.

Bejker to nije shvatio.

— U redu, doktore, kako hoćete. Bez obzira na to, ostaćete mi u sećanju dogod budem živ...

Stranac je već bio na tremu i zakoračio na drugi stepenik, kada se sa ulice razleže uplašeni povik.

— Prokletstvo! Dok Holidej!

Odjeknuo je pucanj i metak se zario u zid lekareve kuće.

Ulazna vrata su bila odškrinuta, tako da je stari doktor mogao da vidi stranca. Ovaj se munjevito bacio u stranu i odmah pucao.

Sada je na ulici opet sve bilo tiho. Bejker pođe prema vratima, dok su mu kolena klecala. Stranac je još uvek ležao na stepenicama. Bejker pohita prema njemu, naže se i dodirnu ga drhtavim prstima.

— Jeste... li vi ranjeni...?

— Ne — uzvрати Holidej.

Bejker pogleda oko sebe. Preko, na sredini trema, ležao je čovek nepomično, kao oboreno stablo.

— Vi ste dakle, Dok Holidej!

— Da, ja sam Dok Holidej i smatram da ćete se vi potruditi da što pre zaboravite moje ime.

Rekavši to, gipkim pokretima se uputio prema prečki. Na ubijenog na tremu nije bacio ni jedan pogled. On, koji se sa krajnjim naporom i savesnošću trudio da spase jedan ljudski život, samo minut kasnije uništio je drugi samo jednim metkom.

Bejker se zagledao u mesto na kome je Holidej samo trenutak ranije ležao. Ugledao je tamnu, vlažnu mrlju na drvetu. Sagnuo se i dodirnuo prstom, a onda podskočio.

— Dok Holidej! Vi ste ranjeni!

Kockar se već vinuo u sedilo i povukao uzde.

— Dok!

Ždrebac je već grabio ulicom.

Bejker steže zube, a onda potrča prema ustreljenom. Dovukao ga je do ulaza u svoju kuću i odmah utvrdio da čovek nipošto nije mrtav. Metak ga je samo okrznuo pored slepoočnice i onesvestio. To je bilo sve. Bio je to čovek rošavog lica i divljeg izgleda. Mogao je imati oko dvadeset osam godina.

— Dok Holidej — mrmrljao je Bejker sebi u bradu. Znao je kakav glas je uživao kao kockar i strelac. Govorio se da je taj Holidej bio u stanju da sa petnaest jardi pogodi muvu u oko. Mladića, koji ga je iznenada iz mraka napao, samo je ranio. Svakako ne slučajno.

Međutim, sam je bio ranjen, a ipak odjahao.

Kakav neobičan čovek!

Već sledećeg dana doktor Bejker je utvrdio da je šerifu bolje. Predsednik opštine Fork, vedra lica, stajao je na vratima bolesničke sobe.

— Helo, šerife! To je pravo čudo kako vas je taj čovek iscelio! Kad samo pomislim kako ste juče izgledali! Provirio sam malo kroz prozor: dragi bože, izgledali ste kao mrtvac. I baš taj revolveraš da vas izvuče.

Do te poslednje rečenice Bejker je ćutke slušao. No sada mu je prekipelo.

— Slušajte, predsedniče! Ako ste došli zbog toga da šerifu pričate takve besmislice, onda radije izvolite preko za vaš stalni sto, gde vas Dik Moris i Hal Ferguson već sigurno čekaju na partiju pokera.

Krupni predsednik se ljutito okrete.

— Hej, šta je sa vama, doktore? Baš ste se vi našli da mi to kažete. Zar niste koliko juče, lepo nakićeni, izašli, teturajući se, iz Barkove krčme i sunovratili se niz stepenice.

— Gubite se iz moje kuće! — naredi Bejker predsedniku opštine ljutito. — Juče vas nije bilo nigde ni od korova, a danas šerif još nije dovoljno oporavljen da vam sam odgovori.

Predsednik je otišao, ali je došao već sledećeg jutra. Obratio se šerifu svojim prodornim basom.

— Vi ste jedini koji je preživeo napad. Mislim, jedini od učesnika.

Govorite gluposti, Fork — brecnu se lekar na predsednika. — Šerif uopšte nije učestvovao u napadu.

— Šta! — Predsednik prsnu u smeh. — Naravno da nije. Mislio sam, u stvari, tako sam se izrazio zbog toga što ste ga našli na ulici upravo ispred banke. A na ulici nije bilo nikog, osim Lonegana, koji je mrtav.

Lekar ispruži ruku i uhvati Forka za kaput.

— Predsedniče, govorite dalje! Da, govorite dalje, ali budite veoma oprezni i pazite šta govorite.

— Šta sam to rekao? Ulica je bila prazna i...

— I?

— Pa da, tačno je. Od bandita

nema ni traga. Samo je Okland živ. Mislim...

— Šta mislite vi? — upitao je lekar leđeno.

— Ja mislim — grmeo je sada krupni predsednik — ja sam rekao da od bandita nema ni traga, da je banka počišćena, da je Lonegan mrtav, a da Okland još živi.

— Morate još da kažete da je šerif sa metkom kraj samog srca ležao na ulici samo dve jarde dalje od ubijenog krčmara.

Fork sleže ramenima.

— U redu. I tako se, naravno, može reći.

— To se mora reći!

— Pa ja nisam rekao da je Okland opljačkao banku, čoveče! Ko je tako nešto uopšte tvrdio?

Na to sedokosi lekar ispruži drugu ruku i njome uhvati predsednika za kaput.

— Slušajte me dobro, predsedniče! Ono što ste upravo rekli najveća je bestidnost, koju sam ikada čuo. Zbog toga zahtevam sad od vas da šerifa dalje ne vređate.

Predsednik je došao ponovo posle nekoliko dana. Stajao je raskoračen kraj bolesnikove postelje, igrao se lancem od sata i pokušavao upornim i unakrsnim pitanjima da natera šerifa da govori.

Kris Okland je uporno ćutao.

Mladi Bil Okland, koji nije prežao od toga da svom rođenom ocu puca u leđa, jahao je za dvojicom svojih saučesnika. Stigao ih je na dve milje zapadno od grada. Dva lupeža su stajala kraj konja i posmatrala ga kako nailazi.

— Stigao si, konačno — reče jedan, zabacivši glavu unazad.

— Da, Frenk — počeo je Bil zadihano kliznuvši iz sedla. — Bio sam zadržan.

Drugi bandit zapali cigaretu. Uzeo je od čoveka, koji je stajao do njega šibicu.

Za delić sekunde mali plamen osvetlio je tvrdo lice razbojnika. Bio je to lice ozloglašenog „pobunjenika“ Frenka Mek Loverija. Čovek, koji je stajao kraj njega, bio je njegov mladi brat Tom. Razbojnici iz doline San Pedro kraj Tombstona ponovo su bili u akciji. Ovog puta su to izveli veoma spretno i lukavo. Da ne bi morali da dele plen sa članovima Klantonove bande, odlučili su da povodljivog sina šerifa Oklanda uvuku u svoje mreže. Prvo i prvo, mladi Okland je dobro poznavao prilike ne samo u banci, nego i u celom naselju. A drugo i daleko značajnije, ono zbog čega su dvojica ozloglašanih razbojnika i uvukla Oklanda u celu stvar, bila je činjenica da je on sin šerifa grada Bovijs. Dva prevejana otpadnika od zakona su računala s time da na taj način neće imati šerifa protiv sebe.

— Napred! Nećemo se ovde zadržavati — naredi Frenk ostrim glasom.

Tri bandita uzjahaše konje i nastavili su put prema jugozapadu.

Nepunu milju ispred Apač prolaza Frenk Mek Loveri zaustavi konja.

— Moramo da se razdvojimo. Tri konja dižu veliku buku. Ovdje, gore u planinama, još se sakrivaju Indijanci, koji nipošto ne smeju da nas primeću.

Razdvojili su se, da bi se ubrzo

ponovo, posle kratkog vremena, sastali na drumu.

Tek u praskozorje Frenk Mek Loveri je zaustavio konja i predložio da malo predahnu. Južno od drumma, u podnožju stene, uvili su se u ćebad i utonuli u san.

Frenka Mek Loverija je probudilo kotrljanje i lupa. Uspravio se, protrljao oči i pogledao prema zapadu, gde su se u daljini plavile Dragon planine. Dalje, kroz preriju, ispred planina, pokretao se žučkasto beli oblak prašine. Frenk probudi brata. Tom Mek Loveri je bučno trljao oči i žmirkajući upitao Frenka:

— Šta se dogodilo?

— Eno, poštanska kočija na Battered drumu.

Tom nabra obrve.

— Misliš li da je to poštanska kočija koja dolazi iz Bensona?

— Nemam šta da mislim. To je sigurno.

Tom je grickao nokat.

— Da, u njoj sede oni razmetljivci iz San Pedro doline. Psi, koji su prigrabili jedine zelene pašnjake u kraju, pa onda iz svojih krda izvlače tešku lovu.

Frenk žmirnu. Oči su mu bile tvrde kao kamen i ljutito sevale.

— Smatram da bi ovaj sanduk na točkovima trebalo prinudno zaustaviti.

Tom baci pogled na Bila Oklanda, koji je još duboko spavao.

— A on? Šta je s njim?

Ciničan osmeh zaigrao je na usnama starijeg Mek Loverija:

— U ovome će nam još pomoći.

Zatim grubo probudi mladića iz naselja Bovijs.

— Napred, dečko! Krećemo!

Mladić uplašeno poskoči. Zbunjeno je gledao oko sebe.

— Šta se dogodilo?

Frenk pokaza bradom prema zapadu.

— Vidiš li ono tamo?

— Da, to je poštanska kočija na Baterfild drumu.

— Tačno, brate — uzvratil Frenk, smešeci se. — Pripremi svoju pučaljk. Odmah nastupamo.

Bil Okland je iznenađeno pogledao razbojnika iz Tombstona.

— Zar hoćete da napadnete poštansku kočiju, mister Mek Loveri?

Frenk zabaci glavu.

— Pa šta? Šta ima u tome? Ne misliš valjda da postoji razlika između napada na banku i poštansku kočiju?

Okland oseti kako mu se članovi vlaže. Smatrao je svojom velikom srećom što je pri povratku u zavičaj, u „Oriental” salunu, sreo Toma Mek Loverija. Preko njega je konačno došao do Frenka, koji je smatran desnom rukom Ajka Klantona. A sada...?

Prepredeni Frenk Mek Loveri nije ni pomišljao da ovog mladića uvede u Ajkovu bandu. Smatrao je da mladić nije dorastao bandi, koju su sačinjavali žilavi, lukavi, prepredeni, bezočni ljudi i uglavnom revolveraši većeg kalibra.

Kada je Frenk Mek Loveri saznao da Okland dolazi iz naselja Bovije i da mu je otac tamo šerif, odmah je skovao plan, koji je izložio samo svom bratu. Bil od svega toga ništa nije saznao, osim da je, između ostalog, planirana poseta banci u gradu Bovije.

Taj prepad je već obavljen i to uspešno.

Za Frenka nije bilo ništa da bez

zazora, jednostavno, ustreliti kafedžiju Lonegana. Međutim, novac još nije bio podeljen. Dva brata razbojnika nisu ni imala nameru da ga dele sa mladićem.

Bil Okland rezignirano sleže ramenima.

— Da, mister Frenk, samo...

— Ja se zovem Mek Loveri, dečko. Za tebe mister Mek Loveri. Možda ćeš to najzad uturiti u svoju glupu glavu.

— Šta sam ono hteo da kažem, mister Mek Loveri? Ovaj, ja mislim naime, da ipak postoji razlika između toga da se prodre u banku, koju dobro poznajete i to u sred noći i toga da se u sred bela dana u preriji napadne poštanska kočija.

Braća Mek Loveri nisu uopšte odgovorila na mladićevu primedbu. Ustali su, odvezali konje, izvukli oružje, proverili ga, a onda ponovo vratili u kožne futrole, ispitujući da li leže dovoljno labavo.

Frenk se vinu u sedlo.

— Napred, Okland, uzjaši! Krećemo!

Tom je već bio u sedlu.

Bil Okland je stajao kraj svog konja.

— Šta ja pri tom treba da činim?

— Stajćeš tačno iza mene i držaćeš puškom lupeže u šahu.

— Puškom?

Bil Okland je bio veoma loš strelac revolverom, a u pušku se još manje razumevao. Sa vinčesterkom u rukama osećao se nesigurno i bespomoćno. Nikad do tada ni u najvećoj nevolji nije se mašio puške.

No, bez obzira na to, mladić se nije usuđivao da to prizna Mek Loveriju. Samo je gledao razbojnika

ispod oka i uporno stajao kraj konja.

— Penji se već jednom na tu ragul! — brecnu se Frenk Mek Loveri.

Bil Okland je stavio nogu neodlučno i sporo na uzengiju, pokušavajući da na bilo koji način odloži stvar.

No, nije imao kud. Najzad su krenuli. Mladić iz gradića Bovije jahao je iza dvojice razbojnika. Da ih se nije tako smrtno plašio, sada bi sigurno okrenuo svog konja i odmaglio u suprotnom pravcu.

Pored jedne krivine, iza prilično niske gromade od crvenkastog kamena, Frenk zaustavi konja.

Na znak starijeg brata, Tom Mek Loveri takođe potera konja iza stene. Istog časa Frenk kliznu iz sedla i navuče tanke crne rukavice.

Te rukavice! Bil Okland nikada u životu nije video čoveka, koji u ovom žarkom kraju nosi rukavice. Razbojnik je pričvrstio uzde svog konja za kariku na metalnom tegu, koji je uvek nosio sobom, kako konj bez jahača ne bi mogao da odjuri. Oklandov konj je zatim jednostavno vezan za Mek Loverijevog.

Frenk je izašao na put odmah uz stenu, lako raskoračenih nogu. Uz to je još stavio ruke na bedra i gledao prema kočiji.

Sada se sasvim jasno čulo kotrljanje i škripa poštanske kočije.

Okland obrisa oznojane ruke o pantalone i maši se za revolver. Samo što ga je uhvatio desnom rukom, kada se razbojnik iz Tombstona okrete i brecnu:

— Ostavi tu škljocajku, čoveče! Zar ti nisam rekao da uzmeš pušku?

Bil Okland je ćutke izvršio nare-

đenje. Osećao je kako ga sve više obuzima užasna napetost. Napad na banku u Bovijeu nije mu se činio naročito opasnim, ali ovo što je sada trebalo izvesti predstavljalo je i te kakvu opasnost!

Strahovao je.

Poštanska kočija se nalazila na najviše dve stotine jardi rastojanja.

Frenk Mek Loveri naglo čučnu, pa onda opet poskoči. To je učinio nekoliko puta. Kao da je hteo da proverji gipkost svojih zglobova. Zatim je izvadio oba revolvra iz futrole, okretao ih oko srednjeg prsta, a onda veštim saltom opet vratio u futrolu.

Bil ga je posmatrao razrogačenih očiju. Usta su mu bila suva, kao da uopšte nije imao pljuvačke.

Poštanska kočija nalazila se na trideset jardi od kamena gromade.

Četiri ridana grabila su napred. Šesnaest kopita dobovalo je u prigušenom taktu po isušenom, prašnjavom drumu.

Pogled Bila Oklanda bio je prikovan za uspravljenu priliku razbojnika Frenka Mek Loverija.

Taj čovek je doista imao neshvatljivo jake nerve. Tek kada je kočija stigla na dvanaest jardi, njegovo telo se zateže. U dva velika skoka se našao na sred puta. Iz oba revolvra suknula je vatra.

Mervil Parker se nalazio na putu za Novi Meksiko. Trgovac je u Bensonu obavio sve svoje poslove i sada je sedeo u jednom uglu kočije sav okupan u znoju. Svaki čas je vadio iz džepa veliku sivo belu kockastu maramicu i brisao vrat i čelo. Kad god bi se mašio za džep da izvuče cigaru, starija žena, koja je sedela preko puta njega, naćilila bi prezrivo gadljivu grimasu, tako da

Parker nije imao hrabrosti da popuši toliko priželjkivanu cigaru.

Gospođa Pinglvud je trgovcu i bez toga bila krajnje nesimpatična, jer je zaposela najbolje mesto u kočiji i, na žalost, takođe išla čak do Novog Meksika. Tamo joj je živela ćerka, koju već godinama nije posetila.

Treći putnik je bio visok, vitak čovek, mršavog, strogog lica i bujne, srebrno sede kose. Nosio je naočari sa zlatnim okvirom. Do tada nije progovorio ni jednu jedinu reč. Niko nije znao kuda putuje, kako se zove, odakle dolazi, niti bilo šta o njemu. Tek mnogo kasnije se ispostavilo da je to nekadašnji oficir, a sadašnji član, to jest činovnik u državnoj upravi, po imenu Klerk Mekintoš.

Četvrti putnik bila je mlada devojka od oko šesnaest godina. Zvala se Džudi Vilkins. Imala je tamnu kosu, blede lice, vodnjikavo svetle oči i lepo oblikovana puna usta. Uputila se u Santa Fe da poseti oca, koji se odavno odvojio od Džudine majke i za zelenim stolovima Santa Feja zarađivao hleb kao kockar.

Peti putnik je bio trogodišnji dečak, koga je kočijaš za napojnicu od tri dolara poveo od Bensona do Angola Sitija. Mališan je gotovo bez prestanka jecao i plakao, tako da je gospođa Pinglvud šakama pritiskivala uši.

Kada je odjeknuo prvi pucanj svi putnici u kočiji se trgoše.

Vozač je uz glasne povike pokušavao da zaustavi kočiju. Kola na visokim točkovima opasno su se zaplela u remenje konjske opreme. Svima je od straha zastao dah. Čak je i mališan začutao.

Na sred puta stajao je čovek. Bio

je visok, vitak i u ispruženim rukama držao revolvere. Donja polovina njegovog lica bila je pokrivena crnom maramom.

Kočija se najzad uz užasnu škripu zaustavila.

Vozač je uplašeno gledao maskiranog čoveka na drumu. I njegovom suvozaču nije baš bilo lako na duši.

Frenk Mek Loveri, ozloglašeni razbojnik iz doline San Pedra, povika prodornim glasom:

— Podignite ruke, ali sasvim visoko, ako smem moliti.

Vozač kočije i suvozač podigoše ruke u visinu ramena.

— Tako, a sada neka izađu putnici!

Prvi je izašao Mervil Parker. Podignutih ruku i uplašena pogleda, stao je na ivicu puta. Sledio ga je Mekintoš, takođe podignutih ruku.

Zatim je sišla Džudi Vilkins, držeći dete u naručju.

— Ovde ima još neko unutra — iznenada se začuo glas Toma Mek Loverija, koji je bio prikriven iza kamena. Iskočio je napred, prišao kolima, otvorio vrata i izvukao iz njih od straha gotovo onesvešćenu gospođu Pinglvud.

Lojd Naget, četrdesettrogodišnji vozač, pogledao je krišom ispod oka Toma Mek Loverija.

„Prokletstvo!” razmišljao je. „Ova dva lupeža poznajem. Čini mi se da su to ljudi Ajka Klantona. Gospođe, ovaj visoki mora da je Frenk Mek Loveri. Ako je tako, onda je onaj drugi njegov brat Tom.

Onda iznenada iza kamena iskoči treći čovek. Visok, vitak, u tamnosivom odelu. I on je kao i ostala dvojica nosio crnu maramu preko lica. Oči su mu bile plave i tvrde.

Hteo je da svojim najboljim odelom učini utisak na braću Mek Loveri. Međutim, stajao je suviše daleko, tako da ga niko ni od putnika, ni od vozača, nije mogao da prepozna.

Frenk Mek Loveri je primetio da su svi ljudi posmatrali trećeg čoveka sa crnom maramom naročito uplašeno. Verovatno su ga smatrali vođom. Hteo je to da iskoristi i povikao je:

— Evo, pogledajte, ljudi. Nema uopšte oružja u rukama i to je vaša sreća. Jer, kada on uzme kolt u ruke, onda niko nema sjajne izgleda. Kladim se da ga svi poznajete. To je Dok Holidej.

Na licima putnika jasno se video strah. Samo čovek kraj vozača, pedesetogodišnji Džems Gordon, koji je išao sa kočijom kao oružani pratilac, nabra obrve.

— Kako to sad? — upitao je hladnokrvno. Pre bi se udružili mačka i pacov, nego Dok Holidej sa Klantonovim čovekom.

Znači i Gordon je prepoznao da su to braća Mek Loveri, pripadnici Klantonove bande.

Na Frenkovom čelu usekla se duboka bora. Svrbeo ga je kažiprst. Najradije bi sada ustrelio Gordona.

— Čini mi se da imaš prilično dugačak jezik, gutaću prašine. Ti nas ne poznaješ i ne pokušavaj nikakve trikove. Skači s kola i olakšaj ovu gospodu za novčanike.

Stara žena ponudi drhtavim rukama nekoliko dolara, koje je ponela na put. Tom Mek Loveri joj oduze novac i grubo odgurnu drškom revolvera u stranu.

Cela gužva jedva da je trajala tri minuta. Onda Frenk podiže desnu ruku u kojoj je bio revolver.

— Hajde, penjite se!

Putnici se hitro, drhteći celim telom, popeše u kočiju. Glasnim povcima i hicima, banditi poteraše zaprežne konje. Kočija se otkotrlja dalje.

Frenk Mek Loveri stavio je plen u kožni džak, u kome se nalazio i novac opljačkan u banci.

Razbojnici su krenuli prema jugu. Pred njima se prostirala prašnjava pustinja Arizone, prekrivena malim pešćanim dunama.

Frenk Mek Loveri je tako udesio da Okland i Tom jaše napred. Još jednom se obazro u pravcu u kome je kočija otišla. Kada je utvrdio da je dovoljno daleko i da predstavlja samo pokretnu tačku na horizontu, izvukao je bez žurbe revolver, podigao ga tako da mu je cev bila uperena u Oklandova leđa i bešumno ga otkočio.

Pucanj odjeknu pustinjom.

Bil Okland kliznu iz sedla. Bio je na mestu mrtav. Nije imao ni toliko vremena da se seti oca, kome je prethodne noći on pucao u leđa.

Braća Mek Loveri sjahaše s konja i odvezaše ašove sa sedla. Brzo su zakopali mrtvaca. Činili su to ćutke, mehanički. Onda se ponovo vinuše na konje i odjahaše dalje.

Glas o napadu na kočiju brzo je stigao u Tombston.

Dok Holidej učestvovao u napadu na poštansku kočiju? Nepojmljivo!

Kada je pomoćnik maršala Virgil Erp to čuo, nasmejao se grohotom. Obavestio je o tome svoga brata Morgana.

— Ovde su izgleda iznenada svi

poludeli. Dok Holidej — vođa bande! Pljačkaš poštanske kočije!

Morgan, najmlađi od braće Erp, odmahivao je glavom. Bio je ozbiljniji od Virgila i sasvim sigurno najčutljiviji čovek, koji se mogao zamisliti. Ova vest, međutim, uspela je da mu izmami nekoliko reči.

— Ako su to Klantonovi zakuvali, onda je to najgluplja izmišljotina do sada. Niko drugi do Dok Holidej! Pa taj čovek može za jedan dan da zaradi za kockarskim stolom koliko hoće!

Pa ipak, glasine su se širile brzinom požara. Iako je veći broj ljudi, koji je poznavao Holideja, odmahivao glavom, neki od Klantonovih prijatelja su u to poverovali.

Nedelju dana kasnije gradom je odjeknula nova vest: putnici iz napadnute kočije, prepoznali su bandite. Bili su to ljudi iz Klantonove bande.

Niko nije glasnije negodovao od širenja takvih vesti od Toma Mek Loverija. Stajao je za šankom u „Oriental” salunu i do te mere se razmetao i ponašao bahato, da su gosti uzimali i sklanjali se. Konačno je ostao sam za šankom.

Bolje rečeno, za šankom je ostao još samo stari Džimi Norton i ispijao svoje pivo. Bio je nagluv, pa tako nije ni čuo glasno negodovanje Toma Mek Loverija.

To se iz nerazumljivih razloga Tomu učinilo sumnjivim. Potegao je kolt i podigao čašu s pivom u trenutku kada je stari hteo da je prinese ustima.

Norton ga je gnevno pogledao.

— Šta sad to znači?

Mlađi razbojnik se nasmeja.

— Tako prolaze ljudi koji imaju suviše hrabrosti, stari.

U to se otvoriše krila pomičnih vrata. Visok momak pepeljavo plave kose počeo da žmirkava, pokušavajući da prodre pogledom u polumrak, koji je još uvek vladao u salunu u ovim ranim jutarnjim časovima. Bio je to Bili Kleborn, jedan iz bande. Imao je blede, bezizražajno lice, isturenu bradu i upale, vodnjikave oči. Šešir je zabacio duboko na zatiljak. Plava košulja mu je delovala prljavo, a prugaste pantalone su na kolenima bile tako istanjene, da se gotovo koža providila. Samo jedna stvar je na ovom čoveku bila čista i očigledno dobro negovana: revolver, teški Panker kolt, kalibra četrdeset četiri, čija je smeđa drška virila iz srebrom okovanog opasača.

Kleborn se obema rukama držao za visoka krila vrata i pogledao u pravcu gde je stajao Tom Mek Loveri.

— Hej, Tom!

— Da, Bili.

Kleborn priđe i stade uz kauboja iz San Pedro doline.

— Ja bih da popijem čašicu, ali...

Tom klimnu glavom i ne gledajući ga.

— Znam, ti bi rado popio čašicu, kao i uvek, zar ne? Ali, jutros ti je slučajno ponestalo para...

— Otkud znaš?

— Znam to već godinama — uzvрати Tom, prezrivo odmahujući rukom. — Hej, Džoni, daj ovom žednom psu jedan viski.

Kleborn se usijano nasmeja i ispiće.

— Jesi li već čuo? Dok Holidej je izvršio napad na poštansku kočiju. Navodno su i dvojica Klantonovih ljudi bili s njim.

Tom ponovo odmahnu rukom.

— To sa Klantonovim ljudima je čista besmislica. Ali, Dok Holidej zašto ne? Možda više nije imao volje da čeka novac za kockarskim stolom, pa se tog puta odlučio za brži način. Konačno, on nije baš spor sa koltom...

Krila pomičnih vrata su se uz škripu otvorila. Dva lupeža se okretoše.

Na ulazu se videla silueta jednog čoveka pri blještavoj svetlosti, koja je dopirala sa ulice. Bio je visok, vitak, naočit i nosio tamni šešir sa širokim obodom i crno odelo. Na bedrima su mu svetlucale drške dva revolvera kalibra četrdeset pet, ukrašene slonovačom.

Ne samo po silueti, nego i po držanju, odmah se mogao prepoznati. Iako je stajao, delovao je preteći i opasno, tako da je i razmetljivi Tom Mek Loveri prekinuo u pola rečenice.

Čovek na vratima bio je Dok Holidej!

Nekadašnji zubni lekar iz Bostona pustio je vrata i prišao šanku.

Bili Kleborn se trže, a onda istrča iz kafane kao da ga gone svi đavoli.

Holidej je zastao četiri jarde ispred mlađeg Mek Loverija. Ovaj pusti na šank čašu, koju je držao u ruci.

— Šta hoćete vi, doktore?

Kockar je samo ćutao i gledao ga.

Razbojniku je bilo vraški neprijatno. Počeo je da viče. Pošto kockar ni na to nije odgovarao, nego ga je samo uporno posmatrao, Tom ponovo uzviknu:

— Šta hoćete od mene? Ja sa vama nemam ništa, Dok.

Onda se okrenuo i ukočenim koracima pošao ka vratima.

Kada su se krila pomičnih vrata zatvorila za njim, kockar izvadi novac iz džepa i baci ga na šank. Džoni Genan mu hitro dodade piće.

Stari Norton je trljao bradu. Do svesti mu je doprlo ono što je s mukom čuo i shvatio iz priča Toma Mek Loverija. Promrmljavši nešto u bradu, platio je piće i izašao napolje.

Kockar je mirno ispio svoju rakiiju a onda napustio salun.

Ispred „Kristal palasa“ stajala je lepa plava žena i čekala. Čim je kockar izašao, pritrčala mu je.

— Dok, za ime neba, Klantonovi po gradu šire glasove da si ti..

Kockar ništa nije odgovarao. Samo je oštro motrio ulicu.

— Džon! — Lepa mlada žena je svojim vitkim prstima grčevito stezala Holidejevu mišicu. — Džon, dogodiće se nešto. Nešto užasno, to osećam. Šta oni hoće od tebe? Moraš da odeš odavde. Mogli bismo još danas da odemo poštanskom kočijom u Santa Fe. Možda i dalje. U Dodž Siti. Džon, upozoravam te! Ti znaš da sam ja imala slična predosećanja u Fort Grifinu, u Sirakuzi i u Virdžiniji Sitiju. Bilo je zlo. Ovde će se dogoditi nešto još gore.

— Ostavi me na miru!

Oslobodio se njenog stiska i okrenuo.

Kejt Fišer je gledala za njim kako svojim gipkim koracima prelazi ulicu i zastaje ispred Velbertove konjušnice.

Nekoliko minuta kasnije videla ga je kako izlazi iz kapije. Bio je u sedlu i odjahao iz grada u pravcu istoka.

Tom Mek Loveri je oko deset sati ušao u „Kristal palas”. Naslonio se levim laktom na šank.

— Jeste li već čuli, momci? Holidej je nestao.

Kelner samo klimnu glavom i nastavi da briše čaše.

— Hej, mućkarošu, nešto sam te pitao?

— Da, čuo sam da je odjahao.

Na to se Tom Mek Loveri brecnu:

— Odjahao? Pobegao je, čoveče! Ali, to glupak kao ti ne može da shvati. Pas je pobegao, jer zna šta mu se ovde sprema.

— A šta mu se to sprema — ispitivao je bacač noža, Frenk Stilvel, koji je stajao pijan na kraju šanka.

Tom i njega odmeri besno.

— Šta može da se sprema čoveku, koji je opljačkao poštansku kočiju?

— Nikako ne mogu da shvatim da je pobegao — primeti Sirli Bil. — Sasvim sigurno će braća Erp biti uz njega.

— Erpovi? Hm? Virgil je neobična ptica. Nisam baš siguran da će tako bez daljeg biti uz njega.

— Mong je takođe u gradu.

— Mong? — iznenadi se Tom Mek Loveri, i nervozno ukloni sa čela pramen crne kose. — Hej, pa to uopšte nisam znao? Šta traži taj momak ovde?

— Jedan od braće je izgleda ovde uvek u gostima.

— Već ćemo ih odvići od toga — reče Frenk Stilvel teatralnim glasom.

Indijan Čarli, kosooki, podmukli, melez, naže se nad šank i reče svojim prljenim glasom:

— Čudi me da Vajat Erp tako dugo nije dolazio ovamo.

Kao po nemoj komandi, sve glave se okretoše prema njemu. Čak ga je pogledao i Frenk Mek Loveri, koji je u tom trenutku stupio u lokal i desnom rukom još uvek držao krilo vrata.

Tom zviznu kroz zube.

— Hej, crvenokošče, šta to trabunjaš? Vajat Erp? Hoćeš da nam crtaš đavola na zidu? Mi smo srećni da smo se oslobodili zubara i njegovih paklenih pucaljki, a sada nam ti pominiješ njegovog prijatelja.

— Smatram da svi vi suviše pričate — reče Frenk Mek Loveri sa ulaza.

Sirli Bil ga pogleda iznenađeno.

— Hej, Frenk, otkud ti tako iznenada? Da Ajk možda nije u gradu? Uobraženi razbojnik nije ni pomišljao da odgovori na ovo pitanje.

Stilvel rukom obrisao lice crveno od viskija i glupo se nasmeja.

— Frenki, momče, kako stoje stvari? s

— Zaveži! — brecnu se stariji Mek Loveri.

— Da, zaveži — jadikovao je Stilvel svojim pijanim glasom. — Uvek moramo da zavežemo.

— Tačno — umeša se sada Sirli Bil. — Zavezali smo kada je Vajat Erp sa svojim gvozdenim zakonom došao ovamo. Čitali smo kada je Dok Holidej napao poštansku kočiju. Čitali smo kada je na granici nedavno ustreljen Ajkov otac. Ajk još uvek ne zna ko ga je ubio...

— Meksički kauboji!

Te dve reči izgovorio je sedokosi Džerom Vajler.

Oči svih razbojnika sada su bile uprte u njega. Starac je već dugi niz godina bio pisar i radio za sudiju Džefersona i predsednika opštine.

Frenk Mek Loveri se obrati ka-
fedžiji:

— Hej, kaži starom da se gubi
odavde pre nego što priđem šanku,
inače će biti gužve.

— Žao mi je, mister, ali čuli ste...

— Šta je tebi? — promrsi Tom. —
Žao ti je, je li? Čini mi se da imaš
zubobolju, dečko.

Frenk uhvati brata za ramena i
nabra obrve.

— Ne obraćaj pažnju na njega,
Tom. Hej trovaču, natoči mi pivo!

Kelner mu uslužno natoči.

Pijani Frenk Stilvel dokopa čašu
sa šanka i zavila je u zid. Onda
steže pesnice i zaurila.

— Neka pocrkaju, ti Erpovi! Sa-
mo reci i ja ću ih iseći u komade,
Frenk Mek Loveri! Reci i ja ću ih
koltom izbušiti kao sito.

Izenada mu se revolver stvorio
u ruci, i istog časa je opalio zrno u
metalnu tablu sa reklamom za pi-
će. Metak se odbio o tablu i prome-
nio pravac. Za jednim od kockar-
skih stolova kriknula je neka žena.
Metak joj je okrznuo голу mišicu.

Frenk Mek Loveri mu je hladno
oduzeo kolt, a onda ga svom snagom
udario revolverom po glavi.

— Bil, izvuci ga napolje.

Bil Kleborn razvuče lice. Tek ka-
da ga je Tom munuo u rebra, kre-
nuo je da izvrši Frenkovo naređe-
nje.

Kelner se nije usudio da pokaže
svoje negodovanje.

Frenk Mek Loveri se uspravi i
baci pogled po salunu.

— U Tombstonu će vladati red.
Ako maršal ne može za to da se po-
brine, uradićemo to mi. — Zatim je
dodao oštro: — Među nama će pre
svega vladati red. Ajk tako hoće.

Rekavši to, izašao je napolje.

Iako se niko nije usudio da pro-
tivreći „desnoj ruci” Ajka Klanto-
na, momci su imali prilično različi-
ta mišljenja i stavove što se tiče re-
da.

Sirli Bil i Frenk Stilvel, na pri-
mer. Njih dvojica su imala sasvim
drugačije mišljenje o tim stvarima.
Zbog toga su odlučili da još istog
dana, ili bolje rečeno iste večeri,
svoje mišljenje i sprovedu u delo.

Sve do devet sati stajali su uz
šank u baru Meksikanca Alvareza
u Frimont ulici. Teškim koracima,
vukući noge, konačno su izašli na-
polje. Iako je do Alen ulice bilo
svega nekoliko jardi, lupežima je
trebalo gotovo pola sata da stignu
tamo. Naime, malo su skrenuli s
puta pored Hendriksovog stovarišta
drva. Kad su stigli u ulicu Alen,
Frenk Stilvel je držao dugačku du-
gu od bureta u desnoj ruci. Išli su
jedan iza drugog, čutke, uz same
zidove kuća. Stilvel se osvrtao oko
sebe, motreći. Sirli Bil mu klimnu
glavom, dajući mu znak da je „vaz-
duh čist”. Na prvom uglu su zasta-
li. Sirli Bil izvuče revolver iz opa-
sača i teškom drškom razbi jedno
prozorsko okno. Stilvel je u među-
vremenu krenuo dalje i stao odmah
uz vrata maršalske kancelarije. Dve
sekunde kasnije vrata se otvoriše i
jedan čovek, izmamljen bučnim
razbijanjem stakla, izađe na trem.
Bio je to Virgil Erp.

Stilvel zamahnu teškim drvetom.
Virgil Erp se odmah okrenuo, ali
prekasno. Drvo ga je teško pogodi-
lo po glavi. Zaneo se, udario u zid,
a onda lagano kliznuo na trem.
Stilvel je ostavio dugu kraj ones-
vešćenog čuvara zakona i pobegao.
I Sirli Bil je odavno napustio svoje

mesto uz razbijeni prozor na pekari.

Jedva minut kasnije grabio je jedan jahač sa zapada prema ulici Alen.

Morgan Erp!

Ugledao je svog brata kako leži pored vrata kancelarije, izvukao košt i potrčao dalje. Ali, od napadača nije bilo ni traga. Iako pijani, lupeži su dobro isplanirali akciju. Sirli Bil je kroz Finerovo dvorište izbio u drugu ulicu. Stilvel je trčao samo do sledećeg ugla, jer se odmah iza njega nalazila kuća Gabi Bonej, kod koje se moglo banuti u bilo koje doba noći.

Bila je to izuzetno, lepa, ali izvikana igračka iz „Kristal palasa“, koja nije imala ništa protiv kasnih posetilaca. Frenk Stilvel je pobe-gao kod nje.

Dvadesetdevetogodišnja devojka stajala je na prozoru i uplašeno se okrenula kada je lupež ušao.

— Frenk? Šta tražiš ovde?

— Tišina — prosiktao je razboj-nik, koji je upravo na tremu čuo hitre korake. — Bio je to Morgan, koji je žurio da osmotri sporednu uličicu.

— Jesi li ti razbio ono okno? — šaputala je Gabi uzbuđeno.

— Ne.

Napolju je čovek ponovo prolazio. Žena se naže preko prozora i re-če:

— Morgan Erp.

— Prokletstvo! Ućuti već jed-nom! — gudio je razbojnik.

Gabi Bonej napusti svoje mesto kod prozora i uđe u sobu. Prezrivo je odmerila razbojnika.

— Kukavice!

Stilvel nabra svoje čekinjaste, ri-đe-plave obrve.

— Šta ti pada na pamet, glupa-čo?

— Bedna kukavice! Bežiš od naj-manjeg Erpa.

— Najmanjeg? Jesi li poludela? Taj momak je bar za pola glave vi-ši od mene, a jak je kao medved. Osim toga, puca gotovo isto tako dobro kao njegov brat. Nezavisno od svega toga, uvek je po život opasno napasti nekog od Erpova. Gotovo uvek je drugi u blizini.

Morgan Erp je klečao pored svo-ga brata.

— Ving, hej, Ving!

Međutim, pomoćnik maršala iz Tombstona, nije davao znake živo-ta. Morgan je kipteo od gneva. Steg-nutih zuba, podigao je brata i od-neo ga u kancelariju.

Doktor Gudfelou nije više bio mladić. Potrajalo je više od četvrt sata dok je stigao.

Bacio je samo kratak pogled na lice onesvešćenog, a onda rekao za-brinutim glasom.

— Morate ga odmah odneti ku-ći, Morg!

Stisnutih usana gledala je Dora Erp kako ljudi unose njenog muža u kuću.

— Je li mrtav? — promucala je. Morgan odmahnu glavom.

— Onesvešćen je s leđa.

Žena ga grubo uhvati za mišicu.

— Slušaj, Morgan, uopšte nije potrebno da to „s leđa“ naglašavaš. Meni je potpuno svejedno da li je napadnut s leđa, спреда ili sa stra-ne. Dovoljna mi je činjenica da je napadnut. To mi je dosta! Kao što mi je dosta svega što je u vezi sa vašim ludim pozivom.

Pola sata kasnije Vingil je došao svesti i ugledao lice svoje žene.

— Žao mi je, Dora. — Pokuša-

vao je da se osmehne. — Neki lup-
pež me je tresnuo po glavi. Ništa
opasno. Hej i doktor je ovde? Če-
mu to? Morg, kako sam uopšte dos-
peo ovamo? Da me nisu možda do-
neli?

Morgan klimnu glavom. Stajao je
na prozoru i u nemoćnom gnevu,
posmatrao ulicu.

Virgil je već sledećeg prepodne-
va bio na nogama. Pri svakom pok-
retu, doduše, osećao je grozan bol
u glavi, ali je gvozdenom voljom,
svojstvenom svim članovima poro-
dice Erp, otišao kao i obično na po-
sao.

Žena je gledala za njim, a onda
se obratila Morganu i zamolila ga:

— Morg, ostani uz njega. Vidim
mu na licu da mu nije dobro, sa-
mo neće da to drugi primete.

— Znam.

— Ne znaš ti ništa Morg, kažem
ti biće nekog zla i nesreće.

— Da.

— Znam to već odavno. Možeš se
na to potpuno osloniti. Moja pred-
osećanja me nikada nisu izneveri-
la.

— Da.

— Možda bi ti, jogunasti mladi-
ću, mogao nekad i nešto drugo da
kažeš osim „da”. Ving će još ovaj
posao platiti životom. Sigurno ho-
će. A zbog čega? Zato što je zane-
senjak. Jer hoće da bude ono što i
njegov brat Erp. Vaš brat Erp. Ve-
liki Erp! Kao taj...

Morgan je pošao prema vratima.
Na to ga žena uhvati za ruku.

— Ti ćeš me sada saslušati, Mor-
gan!

— Da, Dora.

— Tvoj brat Virgil je mogao da
ima bolji život. Bio je oficir i to
dobar oficir, sve dok nije čuo o Va-

jatu, o čuvenom šerifu Vajatu Er-
pu. Tada je i on iznenada morao da
postane šerif. Poznati čuvar zakona.
Ali, ja ti kažem, da on neće pos-
tati ni čuven, niti bilo šta. Njega
će uništiti, ubiti. Ving nije čovek
kao Vajat. On nema...

Morgan je ponovo hteo da se iz-
vuče.

— Treba da me saslušáš.

— Dora, ni ja, kao ni Ving, ne
trpim da neko grdi Vajata. Žao mi
je.

Nije uspeo da se izvuče, jer ga
je Dora Erp držala za peš od ka-
puta.

— Vi ne trpите! Znam. Ja smat-
ram svojom dužnošću da vam ka-
žem. Vi ni jedan niste kao Vajat.
Ni Ving, a ni ti. Vi niste šerifi. Nis-
te tvrdi kao on. Ne možete ni da
pucate, niti imate prijatelje kao što
ih on ima.

— Ni on nema prijatelje — pre-
kide je Morgan žustro.

— O, a Dok Holidej? On mu ni-
je prijatelj?

— Ne znam — promrsi Morg.

— Vi ćete obojica zažaliti. I ti i
Virgil. Prokletstvo, zašto hoćete
da podražavate svog velikog brata?

Na to se Morgan okrete.

— Slušaj, Dora, ja neću da se
svađam s tobom. Ali, mi obojica
volimo Vajata. I još nešto! Za sve
što se dešava optužuješ nas. Nisi
li bar nekada razmislila da Virgil
ovde ima neprijatelje? Vajat je go-
re u Dodž Sitiju uspeo da podigne
zid, koji ni jedna banda ne može
tako lako da probije. Kod mene, u
Santa Fe, ima dovoljno momaka
da ovako nešto, kao što je Klanto-
nova banda, odmah srede. Ovde
pak, gde je tvoj muž šerif...

— Ja sam mislila da je Džoni Behan šerif.

Podrugljiv osmeh zaigra na Morganovim usnama.

— Džoni Behan? Pa on je krpa! Marioneta Ajka Klantona. Virgil je ovde čuvar zakona, Dora. I kada Vajat stoji uz njega, trebalo bi da mu za to budeš zahvalna.

— Zahvalna? Ja zahvalna? Zašto? — ceptela je žena. — Zato što je, zahvaljujući njemu, Virg postao čovek, koji stalno ima neprijatelje? Zato što ga svakog trenutka mogu doneti kući sa metkom u telu? Ne, Morgane, nećeš mene zaluditi. Vajat je za sve kriv. Da on nije bio veliki šerif, moj muž nikada ne bi skinuo plavi koporan.

Mladi čovek pogleda svoju snahu ljutito.

— Niko nije poznavao poručnika Erpa, a tombstonskog maršala Erpa svi poznaju. No, nije u tome stvar. Virgil je čuvar zakona, kao što je i njegov brat Vajat, kao što sam i ja. On na tom mestu ovoj zemlji bolje služi, pomažući učvršćenju zakona, nego da čami negde godinama na frontu. Slažem se da će u Tombstonu doći do obračuna i do borbe, ali mi ćemo tada stajati uz svog brata Virgila.

— Borba, borba, uvek samo borba!

— Da, Dora, borba!

Kada se Virgil tog dana vratio kući, kraj vrata je našao pismo. Pcepao je omot i pročitao nekoliko reči, ispisanih lošim rukopisom:

„Nestani iz grada, Virgile Erp. U protivnom nećeš živ dočekati kraj meseca”.

Bez potpisa.

Virg savi hartiju, prekrivenu mrljama od mastila i stavi je u džep.

Ženi nije pominjao pismo, pa čak ni svom bratu Morganu.

No, kada je te večeri pored Morganovog lica prozviždao nož i zario se u vrata, Virgil, koji je išao samo jedan korak iza njega, uzviknu:

— Prokleta, podmukla banda!

Morgan izvuče nož iz drveta i stavi ga u svoj opasač. Rekao je samo:

— Izgleda da Klantonovi sada vode jedan tihi, indijanski rat protiv nas.

Sve što su tih dana banditi preduzeli protiv braće Erp nije uspevalo. Morgan na to uopšte nije obraćao pažnju. Sve se o njega odbijalo kao o kameni zid. Međutim, Virga su morale teške brige. I to ne njega radi, jer je bio tvrd kao i Morg. Brinuo se za Doru i decu. Udarac teškim drvetom prošao je bez posledica, ali je isto tako mogao da ga ubije, kao i teški kamen, koji mu je nedavno ubačen kroz prozor u kancelariju.

Predsednik opštine Klam posetio je Virgila u kancelariji.

— Helo, maršale!

— Helo, predsedniče!

Stari novinar i sadašnji predsednik opštine Tombston sa uzdahom se spusti u stolicu.

— Kako ste, predsedniče?

— Nikako — uzvratila Klam i zapali lulu. — Ne znam, Virg, ali ne mogu da se otmem utisku da u gradu nešto smrdi.

— To ja osećam već prilično dugo, mister Klam.

— U redu, ali sada je posebno jako. Negde nešto lebdi u vazduhu...

Virgil Erp potvrdi.

— Da, tu ste verovatno u pravu. Kada bih bar znao šta je to.

Predsednik protrlja bradu, a zatim se za trenutak zagleda u žar svoje lule.

— Govoriću sa Behanom. Možda on zna nešto.

Virgil se uzdržano nasmeja.

— Vi ste doista optimista, predsedniče. Čak i da zna nešto, teško da ćete to iz njega izvući.

Džoni Behan podiže pogled sa papira, kada je predsednik opštine stupio kod njega u kancelariju.

— Šerife, treba da govorim sa vama.

— Da, šta hoćete, predsedniče? Mislio sam...

Klam je seo na klupu, ne naročito čistu. Počeo je svoju priču. Međutim, ma kako da je vešto pokušavao, nije uspeo da izvuče ni jednu jedinu reč iz ovog tvrdoglavog i istovremeno nesigurnog, prevejanog i kukavnog pomoćnika šerifa u Tombstonu. Pa ipak, pre nego što je napustio kancelariju, čvrsto je bio uveren da šerif i te kako mnogo stvari zna o onome što se u gradu dešava, ili tek priprema.

Kada je predsednik već bio na vratima, šerif mu doviknu:

— Morgan Erp je u gradu.

Džon Klam se okrete.

— Znam, pa šta?

Behan nabra obrve. Imao je tobož zabrinut izraz lica.

— Nadam se da neće biti nikakve gužve.

Sada bivši novinar prсну u smeh.

— Baš me zasmekavate, Behan. Vi veoma dobro znate, kao uostalom, svako u ovom uzavrelom gradu, da je Morgan Erp miroljubiv momak i da nikog ne izaziva.

— Može biti, ali verovatno ljudi oko njega nisu tako miroljubivi.

Na to se predsednik opštine vrati i stade ispred Behanovog pisaćeg stola.

— Znate, šerife, vi ste doista neobičan momak. Sada ste prvi put pokazali karte.

Džoni Behan pocrvene.

— Ja pokazao karte? Šta to treba da znači?

— Pa govorili ste protiv Erpova.

— Pa šta? To čine mnogi ljudi.

— Mnogi? — Predsednik odmahnu glavom. — Ne, Behan, samo oni, koji stoje uz grupu lupeža.

— Ja ne obraćam pažnju na sitne zadjevice među ljudima. Konačno, ja sam šerif.

— To je u redu, ali Virgil Erp je pomoćnik saveznog maršala. Bilo bi dobro po vas da to ne zaboravite. I Morgan Erp je maršal, kao i Vajat, uostalom. Ono, što je još važnije za vas, jeste da vam je dužnost da se brinete za red i mir u ovom gradu. Sasvim je sigurno da nije dobro da se neprijateljski odnosite prema svom kolegi, Virgilu Erpu, mister Behan. Mi vas nismo izabrali, ali kad već to jeste, kao predsednik opštine Tombston još jednom vas upozoravam da treba da se držite zakona, a ne šačice jakih ljudi u ovom gradu.

Ljigavi Džoni Behan nije skočio da spreči ovo prebacivanje, ili da se brani. Otrpeo ga je, jer je tako morao. Grčevito se držao mesta, na kome kao slabić i kukavica nije imao šta da traži. Zbog toga što se zaklanjao iza ljudi, koje je smatrao moćnijim nego što su čuvari zakona, koji su se slučajno, sva trojica zvali Erp. Čutao je, jer je bio nepouzdan i nesvestan.

Iako se oktobar bližio kraju, bilo je još uvek toplo. U pokrajini Kočiz, vladalo je još uvek leto. Indijansko leto! Pod azurnim nebom bez oblaka prostirala se nepregledna pustinja Arizone. Samo su tu i tamo džinovski kaktusi razbijali jednoličnost pejzaža. Bio je to siv, očajan, topao kraj, ovaj južni deo Arizone nedaleko od meksičke granice. Na kraju zaravni, ispresecane žbunjem meskvite i po nekim džinovskim kaktusom, nalazila se niska, duguljasta drvena zgrada, koja je delovala zapušteno. Kuća za stanovanje i štale nalazile su se pod jednim krovom. Ograda korala bila je trošna i polusrušena. Dve nasrešnice za kola propuštale su više sunčeve svetlosti, nego što su davale senku. Bilo je to imanje, na kome je možda nekad, pre četvrt veka, neko imao nameru nešto da radi. Danas je to, međutim, bilo razbojničko gnezdo. Klanton ranč!

Vrata su bila otvorena. Krov trema i niski prozori sprečavali su da dnevna svetlost prodre u sobu. Bila je to siromašna prostorija, mračna, sa nekoliko komada grubo izdeljanog nameštaja. U njoj nije bilo ni najmanjeg traga reda i brige, što bi odavalo prisustvo ženske ruke. Pa ipak, u uglu kraj štednjaka, sedela je žena. Imala je preko pedeset godina, izborano lice i tužne oči. Kosu joj je u neurednim pramenovima dosezala do ramena, a mršave ruke počivale na krilu.

Elizabet Klanton je bila bolesna već godinama. Bespomoćno je gledala kako imanje propada. U svoje vreme, kada je ovamo došla sa mužem, bila je čvrsto uverena da će,

ako ne ranije, onda bar za dvadeset godina ovo biti imanje koje cveta. Tu nadu potkrepljivao je dolazak sinova na svet.

Prerano ostarela žena okrete glavu i vide trojicu ljudi za stolom. No, brzo je sklopila oči i ponovo okrenula glavu. Sećanja su navirala. Bilo je to posle drugog napada belih razbojnika. Njen muž je tada počeo da pije. Nikada nije prestao.

Ponovo je okrenula glavu. Blizu vrata je sedeo visok, krupan čovek, tvrdog preplanulog lica i očiju boje čilibara. Imao je tamnu kosu i glatko izbrijano lice. Šešir je nosio daleko zabačen na zatiljak. Oko vrata mu je bila vezana jarko žuta marama i odudarala od crvene košulje i preplanula lica. Imao je lako povijen nos, energičnu bradu i izborano čelo. Sve u svemu lice mu je delovalo grubo i muževno.

„Moj sin Ajk“, mislila je žena. Kolike je nade polagala u njega! A šta je postao? Desperados, razbojnik, koji je sebe nazivao pobunjenikom, kraljem Arizone.

Bio je vođa velike grupe ljudi, koji najverovatnije ni sami nisu znali zbog čega ga slede i zbog čega se u njega zaklinju. No, oni su ipak predstavljali osnov sve njegove moći, imoći pred kojom je drhtao ne samo Tombston, nego i ceo kraj.

Desno od njega, na dužoj strani stola, sedeo je njegov brat Fin. Bio je srednjeg rasta, tankih usana, isturene brade i vodnjilkavih, plavih očiju. Fin je bio najbeznačajniji od braće Klanton.

Napred, uz zid, između prozora i vrata, stajao je najmlađi. Višljasti momak, koji nije imao više od sedamnaest godina. Bio je to Bili,

najmlađi od braće Klanton. Oči su mu svetlele čudnim sjajem. Bio je neobična kombinacija: pravi Klanton, a i nešto sasvim drugo. Sva trojica su ličila jedan na drugog, a istovremeno se razlikovala. Ajk je bio samouveren, zaslepljen čovek, koji je svoj nesumnjivi dar i smisao za organizaciju usmerio u pogrešnom pravcu. Koristio ga je za skupljanje razbojničke bande i tako svoju braću i svoju porodicu i prijatelje bez prestanka dovodio u neprilike i nevolje.

Fin je bio razbojnik i po tome Klanton. S druge strane, bio je kukavica, što nije bilo svojstveno Klantonovima.

Za Bila Klantona zaista je bila šteta. Mogao je da postane koristan član ljudskog društva, da nije imao ogromnu nesreću da ima dva takva čoveka za braću, od kojih je jedan bio, istini za volju, jaka ličnost sa gotovo napoleonskom žudnjom i tvrdokornošću sicilijanskog drumskog razbojnika, a drugi neizlečiva pijanica, podmukao i beskarakteran, pa prema tome i veoma opasan čovek.

U Biliju je gorela mladićka vatra, ponos i želja da postane veliki čovek, kao njegov obožavani brat Ajk. Odvojio se od zida i prišao stolu.

— Kada ćemo da krenemo? — upitao je glasom, koji je još uvek bio dečaki.

Ajk nije odgovorio. Izgledalo je kao da najmlađeg brata uopšte i ne primećuje.

— Gledaj svoja posla! — brećnu se Fin i maši za flašu viskija.

Neočekivanim, naglim pokretom, Ajk istrže bratu flašu iz ruke.

Fin ljutito huknu, dok je Bil netremice gledao u Ajka.

— Kada krećemo?

„Veliki” Klanton izvuče nemarnim pokretom virdžinija cigaru iz džepa, kresnu šibicu o sto i odbijajući plavičaste oblake duvanskog dima, uzvratiti:

— Ti si izgleda tvrd na ušima, malecki? Fin ti je nešto rekao.

Na to se Fin nasmeja grohotom.

— Da, Ajk, on zaista loše čuje. Treba da zavežeš, Bili dečko, kada Ajk razmišlja.

Ajk Klanton ponovo okrete glavu prema Finu.

— Ko ti kaže da mislim?

— Vidim to po tebi.

— O, ala si ti pametan momak — primeti Ajk krajnje prezrivo i podrugljivo.

— Dakle? — Bil steže dršku svog velikog revolvera. — Kada ćemo da odjašimo?

Ajk ga je streljao pogledom.

— Šta to uopšte znači „ćemo”? Zar ti već sto puta nisam rekao da ti sa nama nemaš ništa. Da treba da ovde ostaneš s majkom i da mi u grupi nisu potrebna deca.

— Ja nisam dete — prekide ga Bil prkosno. — Uskoro ću napuniti osamnaest. Ti si imao toliko kada si već pregurao preko glave prvi dvoboj revolverima.

— Ne govori više — odbrusi veliki brat. — Ostaješ ovde na ranču. Bil je sevao očima.

— Na ranču? Šta da radim ovde, na tvom ranču?

— To je isto tako i tvoj ranč!

— Moj? Ha, ha! Ako prevrnem stolicu, udariš me nogom. Ako nestane nekoliko goveda, moja je krivica i ti vičeš na mene, kao što gazda viče na svoje kauboje. Kad je

tako, mogu li ovde uopšte nešto da učinim? Dakle, jahaću s vama. Krdo je spremno. Naš otac je za to žrtvovao život.

U magnovenju se čuo pljusak. Snažna Ajkova šaka zalepila se za mladićev obraz.

Žena kraj štednjaka se samo zgrči.

Ajk ispod oka pogleda u nju.

— Zašto govoriš o njemu? Znaš da sam ti to zabranio. Nije imao sreće.

— Nije imao sreće? — Žena je to izgovorila, ili, bolje rečeno, bio je to histeričan krik. — Ne, Ajk, tvoj otac je bio lopov. Sasvim običan kradljivac goveda. Nije imao više snage da radi na ranču, jer ga je alkohol uništio. Zbog toga je krao goveda, i zbog toga je, jasno, morao i da umre.

Tri bandita Klanton stajala su nemo i nepomično.

— Da, Ajk — nastavila je žena — a ti si taj, koji mu je pokazao kako se može bez mnogo rada doći do goveda i do dolara. Ti si kriv za sve! — Žena se malo uspravila u naslonjači. Na njenom bledom licu gorele su sada dve crvene mrlje. — Njegova smrt treba da bude opomena, Ajk. Ti ćeš svoju braću, samog sebe i sve one koji te slede odvesti u smrt. Znam to.

Ajk je gnevno pregrizao vrh cigare.

— Majko, ti ne znaš šta govoriš.

Prišao je vratima. Njegova krupna prilika je ispunila otvor i u sobi je bilo još mračnije.

Bili priđe peći.

— On ne snosi krivicu, mama. To ne smeš da kažeš. Ajk, on je naročit čovek. Bili su to neprijatelji, naši neprijatelji, koji su ubili oca. A na-

ši neprijatelji su braća Erp. Vajat Erp i njegova braća su, u stvari, jedini naši, pravi protivnici. Trebalo je da se otac bori protiv njih. Ajk to čini već godinama.

— Šta to brbljaš? — uzviknula je žena gnevno i očajno. — Zar ne primećuješ kakve besmislice govoriš? Zar ne shvataš da Ajk to govori iz tebe? Šta su vam to braća Erp učinila? Šta Ajk uopšte ima sa njima? Oni su čuvari zakona. Vajat je poznati maršal, a i njegova braća su svuda na zapadu poznati kao dobri šerifi. Zašto se Ajk stavlja protiv njih? No, ja ću ti to reći: Ajk Klanton je razbojnik!

— Bili!

Mladić okrete glavu.

— Ti ćeš opraviti prečke na koralu i to odmah. Kad se budem vratio, prednji deo koralu, gde su vratnice, treba da bude u redu. Hajde, Fin!

Bil odgurnu Fina ustranu i potrča za Ajkom. Stigao ga je na ivici verande i uhvatio za mišicu.

— Ti nemaš prava da me tako odbacuješ, Ajk. Ja pripadam vama. Tebi! Ja hoću da jašem s tobom! Znam isto tako dobro kao i ti da će biti borbe. Borbe na život i smrt. Znam da se mora boriti, ako ti hoćeš da ostaneš gospodar u ovom kraju. Znam isto tako da sam ti potreban za taj obračun.

Između kaktusa i žbunja meskvite dizao se oblak prašine, koji je bio sve bliži.

— Sam! — rekao je Bil kratko.

Da, to je bio Sam Džekins, jedan od ljudi, koji je nekada radio na ranču starog Klantona. Sada je lunjao okolo i povlačio se po gradu. Nije imao nikakav stalan posao, ne-

go je samo izvršavao naređenja svoga gazde Ajka Klantona.

Bio je to mali, plećat čovek, kratkog vrata. Glava kao da mu je izrastala pravo iz trupa, a više od polovine lica zaraslo mu je u bradu, tako da je delovao divlje i zapušteno.

— Gazda, maršal je savladao Fergusona.

— Maršal? — Vođa bande je to rekao gotovo šapatom.

— Mislím, Virgil Erp.

— I?

— Morgan je bio uz njega.

— I? — zagrne nestrpljivo Ajk Klanton.

— Morali su da se vrate. — Nekadašnji kauboj je to rekao gotovo uplašeno.

Ajk besno baci opušak u dvorište. Prvi deo velikog poduhvata je propao.

Preko, iza granice, stajalo je veliko krdo, koje je sakupio još pokojni otac. Kradena goveda! „Roba” kojom su Klantonovi najviše trgovali.

Džoni Ferguson i Kid Bari je trebalo da proteraju jedno krdo kroz Tombston. Samo mali broj goveda, životinje koje su doterane iz Meksika. Međutim, Virgil Erp nije dozvolio Fergusonu da prođe. Čak je došlo i do borbe i Ferguson je savladan. Kako ga je Džekins obavestio, morali su da vrate krdo, a to nipošto nije bio dobar znak. Ferguson je uz sebe imao, naime, petoricu pomoćnika. Virgil, međutim, samo jednog jedinog čoveka.

Džekins kliznu iz sedla i otrese prašinu sa šešira.

— U ulicama Tombstona miriše na barut, Ajk, lako je na izgled sve mirno. Baster Lan je zaključao rad-

nju. Brik i Itstajn takođe. I Hari Goldmen hoće da zatvori svoj salun.

Vođa bande grčevito steže pesnice.

— Gde je Frenk?

— Frenk Mek Loveri, ili Frenk Stilvel, gazda?

— Jesi li ti, idiote jedan, ikada čuo da Ajk Klanton oslovljava momka kakav je Stilvel sa „Frenk”?

— brećnu se Bil na kauboja.

— Frenk Mek Loveri nije tu, koliko znam. Inače bi se već pojavio. Da je tu, Henri Sajdvel ne bi pokušao da napadne Morgana, a braća Flaerti sigurno ne bi došla na glupu ideju da uhode maršala, i sačekuju ga u zasedi, kao što su to nedavno učinili Stilvel i Sirli Bil. Dok je Frenk tu, zna se za neki red. Bilo bi najbolje kada bi ti, Ajk, došao u grad.

Bili se ponovo brećnu na kauboja.

— Najbolje bi bilo kada bi to sve prepustio Ajku. Napred, penji se u sedlo i traži Frenka.

Džekins klimnu glavom, stavi šešir na glavu i jednu nogu u užengiju.

— Zar ne mogu da dobijem bar čašicu pića?

Bil ga dokopa za jaku.

— Ovo nije kréma, Džekins. Ovo je Klanton ranč i ako se odmah ne izgubiš, ja ću te potprašiti.

Ajk je sve to posmatrao ćutke, namrgođena lica. Odavno je znao da mali Bil uopšte više nije mali. Znao je da mu je dorastao i da je odavno prevazišao Fina. Bio je to baš momak kakav mu je potreban. Pa ipak je odlučno rekao:

— Treba da dovedeš ogradu u red, Bili.

Mladić se ugrize za usnu i steže pesnice.

— Fin, naše konje! Polazimo! — naredi Ajk Klanton.

Bili naglo okrete glavu.

— Kuda to jašite?

— To te se ne tiče!

— Mislio sam, braća smo, pa prema tome mogu da te pitam.

— Ne možeš — preseče ga Ajk.
— Ali, svejedno, reći ću ti: idemo u manastir. Tamo nas očekuju neki prijatelji.

Manastir je u stvari, bila ruševina nekadašnje misije, koju su pre stotinak godina izgradili španski kaluđeri uz samu granicu Meksika. Već odavno je Ajk ovo mesto koristio kao sastajalište sa svojim prijateljima preko granice.

Ovi prijatelji su bili meksički pioni, koji su sklapali prljave poslove sa Ajkom Klantomom.

— U manastir? — ponovi Bili razvučenim glasom. — U redu. Onda samo idi u manastir, ali sam. Neka Fin ostane i pomogne mi oko ograde. Ja nisam vaš štalski momak. Ako ti već jesi gazda, onda mi je jedan gazda sasvim dovoljan. Neka Fin ostane i radi sa mnom.

— Po prvi put imaš pravo — rekao je Ajk i potisnuo svog srednjeg brata Fina u „senku”. Mali Bili se probio.

S ravnodušnim izrazom na licu Fin klimnu glavom i pođe prema ulazu u kuću.

— Kada se vraćaš? — pitao je Bil.

Ajk nabra obrve.

— To ćeš videti.

— A ako u međuvremenu u Tombstonu krene?

— Šta ima da krene? — breću se Ajk. — Bez mene ništa ne može

da počne. Osim toga, svi ste vi nešto suviše nervozni. Cela ova pokrajina pripada nama, a Tombston se nalazi u pokrajini.

— Pripada li tebi takođe i Tombston?

— Sve mi se čini, Bile, da ti samo čekaš na to da sjašim i razvučem ti jednu šamarčinu. Tombston je moj grad, naš grad. Svako ko hoće da nam se suprotstavi, mora da umre. Lari Enderson je ostao da leži u pesku. Marti Kolins nije stigao dalje od groblja. Norman Tek i Džek Bilinger su ga sledili. Šta kažeš na Blifa Bristola? I njega sam likvidirao, kao i prethodnike, jer su u Tombstonu hteli da priušte sebi prava, koja im nisu pripadala.

— A Erpovi?

Ajk Klanton kao da je, za nijansu pobledao kada je njegov mlađi brat izgovorio to ime.

— Erpovi? Slušaj, Bili, u pokrajini Kočiz živi samo jedan Erp.

— Ali ima i drugih. Ima, na primer, dva Mek Loverija. Ni jedan nije iz pokrajine Kočiz, a obojica jašu s tobom. Tako postoji Vajat Erp, Dok Holidej i Morgan Erp.

— Čuo sam da je Morgan u gradu. Trebalo je da ostane kod kuće, bar u trenutku kada se u Tombstonu raščićava situacija.

— Kada to misliš da raščićavaš situaciju?

— Ti zaista suviše pitaš, dečko.

— Ne, ja samo pitam ono što moram. Ti hoćeš da teraš veliko krdo kroz pokrajinu. Hoćeš čak da teraš kroz Tombston. Sakupio si sve svoje ljude. Znam dobro da su Klif Norton i Mat Peterson u Tombstonu, da će Vins Katova i Čarli Vist doći u manastir, da se Henderson nalazi na putu ovamo i da su Slo-

tersovi viđeni u Tombstonu. Znam da nameravaš da konačno središ Erpove.

— Ne Erpove — zaurla vođa bande. — Samo Virgila Erpa.

Bili ukloni sa čela nestašan pramen crne kose.

— Nadam se da nećeš čekati da on dođe u grad.

Pola minuta vladao je tajac. Fin je osećao kako ga obuzimaju žmarci i hladnu jezu niz leđa.

Iako je Ajk tačno znao na koga je to Bili mislio, upitao je hrapavim glasom:

— On?

— Mislio sam na jednog jedinog od koga treba da strepiš. Vajat Erp!

Ajk udahnu vazduh i zagleda se u pravcu prerije.

— Ako on dođe i hoće da umre sa svojim bratom, onda je to njegova stvar.

— Ako on dođe, nije isključeno da će sa njim stići i Dok Holidej.

— Ah i taj zubar živi već predugo — promrsi vođa bande. — I njih dvojica mogu mirne duše da se pridruže Virgu i Morganu.

— I pridružiće se!

Neobuzdani Bili se trgao kada je njegov stariji brat i uzor počeo da grmi.

— Ja ću ih uništiti. Sve one koji su protiv mene, koji mi stoje na putu. Svi će biti saterani pod zemlju. Ukoliko se svi budu okupili u Tombstonu, utoliko bolje. To će onda biti obračun. Odlučujuća borba za vlast u ovom kraju.

Predveče su Fin i Bili Klanton ujahali u ulicu Alen. Atmosfera u gra-

du je bila pritiskujuća, što ni ovoj dvojici nije promaklo.

Virgil Erp se upravo uputio u poštu, kada je ugledao ovu dvojicu.

Bili zaustavi konja.

— Hej, Fin, pogledaj onog čoveka sa zvezdom! Još uvek je živ. Veoma je čudno kako neki ljudi i uoči same smrti zdravo i dobro izgledaju.

Virgil je hteo da prečuje ove glasno izgovorene reči. To bi i učinio, da nije na tremovima primetio užasnuta lica nekolicine građana, što ga je nateralo da nešto kaže.

— U tvojim godinama ne bi trebalo govoriti o smrti, dečko. Uopšte uzet, sa njom se nije zgodno šaliti. Iskustvo me je naučilo da se smrt po nekad ustremkuje i na veoma mlade ljude, naročito kada su razmetljivi.

Bili Klanton je bio crven od gneva. Kliznuo je iz sedla. Da Fin nije munjevito skočio za njim i povukao ga na zemlju, momak bi se bez sumnje ustremio na Virgila Erpa.

Fin prosikta kroz zube:

— Stoj gde si, Bili, inače ću ti smrskati glavu.

Bili, koji se sada osećao veoma značajnim i važnim, poskoči i postavi se preteći ispred svog brata.

— Šta ti pada na pamet? Kako možeš da me napadaš? Trebalo bi da te...

— Nemojte ovde da pravite gužvu — upozorio ih je Virgil. — Ako hoćete da se bijete, to možete da radite napolje, u svojoj štali.

Bili Klanton je drhtao od gneva.

— Štala? Je li je rekao štala, Fin?

Virgil mu priđe sasvim blizu. Bio je viši od neobuzdanog mladića za čitavu glavu.

— Da, Bili, rekao sam štala. Fin, uzmi svog malog brata i strpaj mu glavu u hladnu vodu, inače će biti gužve.

Fin, koji je stajao iza Bila, primetio je da mladić hoće da se ustremi na čuvara zakona. Podigao je kolt i udario ga. Zatim ga je, onako ošamućenog, poveo prema konju.

Virgil mu je pomogao da podigne mladića u sedlo.

— Gubite se!

Fin je odjahao nekoliko koraka dalje, a onda se okrenuo i uzviknuo:

— Izgubićemo se onda kad mi budemo hteli! Ne možete nam zabraniti da dolazimo u grad. Što pre to shvatite, utoliko bolje za vas.

— Ne drži govor, Klantone, nego nastavi.

Međutim, Fin nije ni pomišljao da se izgubi iz grada. Odveo je Biliu kod ujaka Džona Harvuda, koji je stanovao na uglu Treće i Frimont ulice, dakle preko puta O. K. korala.

Stari Harvud je zabrinuto posmatrao ošamućenog mladića, koga je Fin pridržavao.

— Prokletstvo! — promrsi ujak. — Šta ste sad opet zakovali? Zar ne možete da se smirite?

— Bili je hteo da se zakači sa Virgilom Erpom.

— Sa Virgilom? Vi ste, izgleda, zaista poludeli! Znači da je tačno ono što se šuška po gradu da vaš brat Ajk sprema napad na maršala.

— Da, tačno je.

Bili zagnjuri glavu u pojiło za konje. Voda je letela na sve strane dok je otresao svoju dugu, crnu kosu.

— Helo, ujače Džon! Fin je budala, nemoj da ga slušaš. Daj mi radije jednu cigaretu.

Stari odmahnu rukom.

— Zaslužili ste batine, svi...

Oko sedam sati Fin je vodio glavnu reč u „Oriental” salunu. Opet je popio više nego što treba. Kafanski ološ se ubrzo okupio oko braće Klanton. Pilo se, pevalo, psovalo, urlalo.

Oko jedanaest sati otvorila su se vrata saluna i Frenk Mek Loveri je stupio u lokal. Stupio je tri koraka unutra i žmirkajući posmatrao ljude. Jednog po jednog i to ispitiivački. Najzad mu pogled osta prikovat na bratu.

— Tom!

— Da, Frenk?

— Zar si zaboravio šta je Ajk rekao?

Tom Mek Loveri skide šešir, sasula glavu polovinu čašice viskija i isceri se na Fina.

— To hladi i otrežnjava!

Uz grohotan smeh i ostali su sledili njegov primer.

Fin se obrati kafedžiji.

— Da platim!

Fin je platio za sve, kao što je to gotovo uvek činio. U stvari, uglavnom je samo on i imao novca. Gde ga je nalazio, izgleda da se nikoga nije ticalo.

Frenk ga gurnu u stranu i priđe šanku.

— Ono što je Tom popio, ja ću da platim!

Pola sata kasnije u „Oriental” salun vratili su se samo Sirli Bil i Frenk Stilvel.

Pošto kafedžija više nije hteo da im da piće, Sirli Bil ga dokopa za jaku, prevuče preko šanka i udara svom žestinom. Žena vlasnika sa-

luna pohitala je prema mužu, ali je razbojnik grubo odgurnu.

— Natoči nam, stara sovo, inače će u Tombstonu još danas nastati pakao.

Ove reči propratila su oba razbojnika grohotnim smehom.

Četvrt sata kasnije napustili su salun „ojačani” i vikali kao podivljali.

— Behan spava — rekao je Frenk Stilvel. — Kod Virga još gori svetlo. Trebalo bi da preduhitrimo Ajka i jedan deo posla sami obavimo.

Odmah su krenuli.

Ne dogovarajući se prethodno šta će učiniti, naglo su gurnuli vrata maršalske kancelarije i stali sa upečenim revolverima. Međutim, pomoćnik maršala u Tombstonu, stajao je iza njih, takođe sa revolverom, a s druge strane vrata Morgan. I on je držao revolver u ruci.

— Ja volim neočekivane posete, gospodo, ali sam navikao da se kod mene kuca. Morg, uzmi ovoj dvojici oružje — rekao je mirno Virgil.

Morgan oduze dvojici lupeža revolvere, isprazni ih, a onda zavitla napolje na ulicu.

Virgil je stajao malo raskoračen ispred Stilvela i Sirlija Bila.

— Momci, kada sam uzimao zvezdu, rekao mi je moj brat Vajat, mislim da ga poznajete: „Misli uvek na to da ti nisi revolveraš, nego čuvar zakona”. Dakle, ja sam čovek, koji treba da se brine za mir, a ne da traži borbu. Da nije tako, odavno sam ja mogao da vas za sve vaše podmukle i prljave smicalice napunim sa nekoliko unci olova. Međutim, ako se nađe par ljudi, kojima apsolutno smeta da ovde vlada mir, onda ću se ja upustiti u

borbu. I to sa istom žestinom u ime toga da posle te borbe zavlada mir. Da li vam je jasno? A sada napolje!

Sledećeg jutra je Morgan Erp sa svojim bratom Virgilom pošao u kancelariju i kompletno je očistio. Bio je to posao, koji je inače obavljala gospođa Burland. Poslednjih dana, međutim, nije se više pojavljivala. Verovatno iz straha. Uopšte, avet straha se tako proširila u čitavom gradu da je ušla u svaku kuću, u poslednju kolibu.

Klantonovi su hteli borbu. Hteli je po svaku cenu. To je svakim danom bivalo sve jasnije.

Kada će doći velika, odlučujuća borba? Ko će je dobiti?

Hoće li je voditi dva brata Erp protiv cele Klantonove bande?

Ne, to Ajk Klanton nije mogao sebi da dozvoli. Borba protiv Erpovih morala je da bude fer. U svakom slučaju, bar u očima stanovnika.

Kako je Ajk hteo da je sprovede, to još niko nije znao. U ovom trenutku ni on sam.

U trenutku kada je Morgan Erp napustio kancelariju, idući Virgilovoj kući da donese neke papire, koje je njegov brat zaboravio, na dvadeset sedam milja dalje jugozapadno vođa bande Ajk Klanton stajao je uz ogradu dvorišta napuštene misije. Posmatrao je Frenka Mek Loverija, koji je sedeo u sedlu, vodeći sedamnaest ljudi i čekao naređenje svog gazde.

— Odvedi ljude do granice. Neka pomognu Flanaganu, a sutra rano veliko krdo treba da krene.

Bio je to alarmni signal! Bojni poklič!

Frenk Mek Loveri proguta pljivačku, a onda se okrete

— Čuli ste šta je gazda rekao. Oven će vas voditi. Napred!

Grupa bandita izjaha iz dvorišta misije. Kauboj iz San Pedro doline pratio ih je pogledom svojih sjajnih, crnih očiju. Kada je hteo da okrene glavu, pogled mu je pao na starog, pogrbljenog čoveka, koji je stajao kraj kapije. Za delić sekunde, Frenku se učinilo da vidi lice mrtvog Bila Oklanda. Prišao mu je bliže. Srce mu je brže zakucalo kada je primetio da čovek ispod košulje ima zavoj umrljan krvlju.

— Šta vi hoćete? Žustro je upitao.

— Moje ime je Okland.

— Šerif Okland! — ote se razbojniku.

— Da, a vi ste Frenk Mek Loveri. Čovek se uspravi.

— Šta vi hoćete? — žustro je upište dospeli ovamo?

— Ne pitajte tako mnogo, Mek Loveri. I sami znate da dole blizu prolazi poštanska kočija. Dosta često ste je zaustavljali, isto onako kao što ste nedavno zaustavili kočiju Baterfild linije.

Frenkovo lice izgledalo je kao hladna, odbojna maska.

— Vi ste izgleda umobolni, čoveče!

— Čutite! — naredi šerif iz naselja Bovije. — Jedan od putnika poštanske kočije vas je prepoznao, Mek Loveri, vas, vašeg brata i mog sina! Mene samo jedno interesuje: gde je moj sin?

Frenk se naglo okrete.

Gore, uz polusrušen zid, stajao je Ajk Klanton i posmatrao ih. Ni u kom slučaju nije smeo ništa da sazna o akciji koju su braća Mek Loveri izvela na svoju ruku.

Frenk izvuče kolt. Kada je to video, Okland se okrete.

— Pucajte mi u leđa, Frenk Mek Loveri, kao što ste navikli. Isto onako kao što ste mom sinu pucali u leđa. Džems Gordon, suvozač poštanske kočije, sutradan je našao ru-pu, u koju ste bacili mog sina...

Odjeknula su dva pucnja. Frenk se trže. Desno, kraj zida, stajao je njegov brat Tom. U ruci je držao revolver, koji se još pušio. Šerif iz naselja Bovije lagano klonu. Bio je na mestu mrtav. Tako se završio njegov naporan i iscrpljujući put od naselja dovde.

Ajk Klanton je čitavu scenu posmatrao bezizraznog lica. Frenk mu hitro priđe.

— Špijun...

Ajk ga je posmatrao ledenim očima.

— Jesi li već razmišljao o tome kako će se cela stvar odvijati? — upitao je vođa bande, prihvativši objašnjenje za bezočno ubistvo, koje je video svojim očima.

— Ti misliš na borbu u Tombstonu?

— Da.

Frenk se lagano pope uz polusrušene stepenice.

— Mi ćemo ih srediti.

— Koga?

— Pa, Vingila i njegovog brata Morgana, koji je takođe u gnadu.

— A ko je to mi, ako smem da pitam?

— Mi... Pa, u svakom slučaju, nas nekolicina. Mislim, nas dvojica, Tom, Kleborn, Sirli Bil i Pit Spens.

Vođa bande odmahnu glavom.

— Ne, Frenk. Nećemo nas četvorica napasti dvojicu i to na sred ulice.

— Nego?

— To će obaviti dvojica od nas. Frenku je bilo hladno oko srca.

— Ko bi trebalo da budu ta dvojica?

— Najbolji među nama.

Stariji Mek Loveri pogleda ispod oka svog brata.

— Ja uvek idem sa Frenkom, Ajk

— rekao je Tom, jer je razumeo pogled svog brata.

— Učinićeš ono što ti ja kažem

— breću se vođa na njega.

Tom obori glavu. Njegovom bratu su iznenada počela da se suše usta. Znači, Ajk je hteo da sa njim uđe u borbu protiv braće Erp.

— Ol rajt — rekao je muklo. — Kako ti kažeš, Ajk.

Indijan Čarli je sedeo u jednom od bezbroj udubljenja u zidu, polusrušene misije. Rekao je, ne digavši pogled:

— To je fer, gazda. Samo, braća Erp pucaju suviše dobro. Mislim...

— Mislim da treba da zavežeš — naredi mu Frenk.

— Mislim — nastavio je melez mirno — da vas dvojica pucate takođe odlično. Međutim, kada su snage tako ujednačene, opasnost je prevelika. Možemo posle svi samo da žalimo i ništa više. Zbog toga ću ja u svakom slučaju biti tu, u blizini. Koliko poznajem Sirlija Bila, ni njega neće niko zaustaviti.

Ajk povika:

— Zaveži svoja prljava usta, crvenokošče! To je borba! Ona mora da bude vođena tako, da kasnije niko nema šta da prigovori.

Melez se smešio.

— Dobro, a šta će biti ako se iznenada pojavi Dok Holidej? Možda ti tvoji dragi prijatelji, koji te uvek glade po bradi, još nisu priznali da

je kockar bio pre nekoliko dana u gradu.

Vođa bande lako poblede. Pogled mu je formalno uranjao u oči Frenka Mek Loverija.

— Šta ovaj crveni tu drobi?

Frenk je glačao nokte o ivicu kaputa.

— Oh, zar ti to smatraš tako važnim? Prosto sam zaboravio da te obavestim.

— Holidej bio u gradu? — ispitivao je Ajk, ne shvatajući. — I ti mi to nisi rekao?

— Pa šta? Zar to nešto menja na stvari?

— Da li menja? Čoveče! Ako je taj vuk negde u okolini, onda sve stoji drukčije. Čitava akcija mora drugačije da se organizuje i vodi. Svi ste vi idioti, nesposobni idioti, svi do jednog.

Banditi su ćutke stajali oko svog vođe.

Frenka je nervirao način, na koji je Ajk sa njim govorio, ali nije smeo da rizikuje da mu bilo šta uzvрати.

Neprijatnu tišinu, prvi je prekinuo melez.

— Ali, ljudi, sve je u redu. Ja ću biti u blizini. Sirlil Bil i Pit Spens takođe. Mi ćemo dobro paziti da budemo spremni, ako se taj prokleti doktor slučajno pojavi.

— Ništa od toga! — uzviknu Ajk, — Moram prvo da razmislim o novonastaloj situaciji. U svakom slučaju, odmah moram u grad. Frenk, povedi ostale.

Mek Loveri klimnu glavom.

— A ti, gde ću te naći?

— Treba još nešto da obavim, a onda ću i ja doći u grad.

Klerk Mekintoš je došao u Tombston. Nije hteo tek tako da pređe preko napada na poštansku kočiju. Nekada je bio visoki oficir, a sada je, u civilu, takođe radio za vladu. U Tombstonu je posetio sudiju Spensera i objašnjavao mu.

— Možete mi reći šta god hoćete: jedan od njih je bio Dok Holidej. U redu, u redu, to je rekao jedan od bandita, ali je meni i bez toga odmah bilo jasno. Tako je morao da izgleda Dok Holidej. Visok, vitak, opasan...

Sudija duboko udahnu vazduh.

— Hoćete li mu to lično reći, mister Mekintoš?

Vladin čovek se trže.

— Kako to mislite, sudijo? Da to lično kažem onom paklenom čoveku? Nisam sit života!

— To ne dolazi uopšte u pitanje. Ništa vam se neće desiti. Ako je neki čovek osumnjičen i optužen, to mu se mora i reći.

— Za ime neba, zar je on u Tombstonu?

— Ne verujem, ali to što ja verujem, ili ne verujem, ne znači baš mnogo. Može se svakog trenutka pojaviti u gradu. Koliko ga ja znam, to će se čak sigurno i dogoditi. Ovde se, naime, nešto kuva.

— Šta to, za ime božije? — raspitivao se Mekintoš, mašivši se za štap i šešir.

— Stvari, koje vi ne biste razumeli, mister. I ja ih teško shvatam — rekao je sudija, uzdahnuvši i nastavio: — Možda čak ne razumeju ni oni zbog kojih se sve to i dešava.

Mister Mekintošu se iznenada užasno žurilo. Sada je veoma žalio

što je odmah, čim je stigao u Tombston, u jednoj krčmi govorio bez ustručavanja o razlogu svog dolaska.

Nikada nije rasvetljeno da li je ovaj kočoperni čovek došao u grad po sopstvenoj volji, ili je bio jedan od Klantonovih pristalica.

Lojd Nuget, vozač poštanske kočije video je kasnije u Bensonu jednu fotografiju Doka Holideja. Govorio je pred svedocima u Bensonu kao i u Dos Kabezosu da je sasvim siguran da je drugi čovek učestvovao u napadu na kočiju. Kada su kasnije hteli da izvuku ubijenog nedaleko od drumu, leš je jednostavno iščezao.

Nije bilo lako doskočiti Klantonovima.

Sirli Bil je zauzeo busiju nedaleko od maršalske kancelarije i izazivački vikao, znajući da mu Bil Kleborn i Frenk Stilvel pokrivaju leđa.

— Tako dakle, stoje stvari! Erpovi štite napadača na poštansku kočiju! Doka Holideja! Takvi ljudi još šetaju Tombstonom i to još sa zvezdom na grudima.

Tu se iznenada stvorio, na uglu uz trem Kornerovog saluna, odmah uz maršalsku kancelariju i Tom Mek Loveri.

— To je prilično jasna stvar — govorio je glasno svojim neprijatnim hrapavim glasom. — Erpovi su banditi, a druge tako nazivaju. Zaklonili su se iza zvezde, a druge ljude optužuju za pljačku i nasilje! Oni su razbojnici.

— Razbojnici! — ponovio je Sirli Bil u basu.

Hor je bio pojačan Stilvelom i Klebornom.

Ovi povici izmamili su Fina Klan-

toma iz Hačovog saluna, na suprotnoj strani ulice. Pridružio se povicima i teturajući pošao pored maršalske kancelarije.

U magnovenju se vratio nekoliko koraka natrag, izvukao revolver iz opasača i njime razbio veliko staklo na kome je bio nacrtan simbol zakona.

Vrata se naglo otvoriše. Na njima je stajao Morgan Erp. Pogledao je Fina, prišao mu, dokopao ga za mišicu i uvukao u kancelariju.

Sa ulice se moglo videti kako ga uvlači u ćeliju. Odmah zatim se čulo kako se zatvaraju teška vrata sa rešetkama.

Ljudi su bili iznenađeni. Sve se suviše brzo odigralo da bi neko mogao da se umeša.

Bilo je još nešto što je razbojnice paralisalo. Cela akcija je po svojoj preciznosti i brzini neodoljivo podsećala na Vajata Erpa. I inače Morgan je do te mere ličio na svog brata Vajata, da su ih mnogi na prvi pogled zamenjivali.

Tek posle nekoliko sekundi, Sirli Bil je uzviknuo:

— Čemu to, Erp? Odmah da ste ga izvukli napolje, inače ćemo to mi učiniti. Zar ne znate koga ste to uhapsili? To je Fin Klanton.

— Znam tačno šta sam učinio, a i ko je on. Ponavljam vam još jednom, gubite se odavde! U protivnom se još možete naći ovde u ćeliji da pravite društvo svom velikom prijatelju Finu.

Sirli Bil se obazre.

Pit Spens je bio sakriven iza stepenica trema. Tom Mek Loveri, koji je bio najbliži Morganu, nije se micao. Indijan Čarli i ostali su takođe bili nepomični. Čekali su drugog Erpa. Maršala Virgila.

Samo Frenku Stilvelu nije bilo do čekanja. Sagao se, dokopao jedan kamen sa zemlje i bacio ga prema Morganu. Kamen pogodi šerifa iz Santa Fe u zatiljak. Tom Mek Loveri je hteo da iskoristi trenutak Morganove slabosti. Nasrnuo je na njega.

Još poluošamućen, Morgan mu je vratio udarac i odbacio ga. Sirli Bil nije gubio vreme. Došlo je do divlje tuče. Pit Spens je skočio na trem, dok se Indijan Čarli još uvek držao po strani. Ali se zato Bili Kleborn takođe umešao u tuču. Nasrtali su na čuvara zakona čas trojica, čas četvorica. Iz bandita kao da je provalio sav bes, sva mržnja prema porodici Erp. Izvukli su svog protivnika na ulicu, gde je tuča nastavljena. Frenk Stilvel, koji je samo napadao iz zasede, iskrao se i otišao, a za njim i Indijan Čarli. Obojica su mislila na Virgila Erpa, koji je mogao da naiđe svakog časa.

Ostali nisu na to pomišljali. Bili su u takvoj većini, da su mislili da mogu da savladaju i tri Erpa ako treba. Pokazalo se, međutim, da ni sa ovim jednim nije baš tako lako.

Bili Kleborn se bacio ponovo na Morgana. Čuvar zakona je bio na kolenima. Više nije mogao da vidi, jer mu je iz posekotina na čelu krv tekla u oči. Uprkos tome, hteo je da se ponovo uspravi. Sada mu se činilo da povici razbojnika dolaze iz velike daljine.

Tom Mek Loveri ga je tako snažno udario nogom, da je Morgan pao, zarivši lice u prašinu. Uspeo je još jednom da se podigne na kolena. Spens, koji je još uvek bio ošamućen aperkatom, povika iz sveg glasa:

— Ubi ga, Sirli! Dokusuri ga! Bar da se jednog oslobodimo!

Sirli Bil je bio kao u zanosu. Mislio je da je sada došao trenutak da jednog od braće Erp likvidira. To će učiniti on, prvi! Uz glasan poklič, zamahnuo je desnom rukom. Neka nevidljiva ruka bacila ga je u stranu. Podivljao kao zver, okrenuo se i pomislio da vidi utvaru.

Polu jarde od njega stajao je čovek. Veoma visok, plećat, uzanih bedara, preplanulog lica i očiju, čija boja je podsećala na plaminska jezera. Kosa, koja je izvirivala ispod crnog šešira, bila je takođe crna. Nosio je belu košulju, pridržanu crnom somotskom trakom, crni prsluk, crne uzane pantalone, uvučene u čizme visokih sara. S obe strane bedara, iz futrola pričvršćenih na opasaču od bivolje kože, izvirivale su drške dva teška revolvera, kalibra četrdeset pet. Stajao je tu kao simbol osvete. Sva četiri bandita su ga poznavala.

— Vajat Erp! — uzviknuo je Pit Spens.

Bil Kleborn je hteo da pobegne. Čovek iz Misurija je delovao munjevit. Zamahnuo je desnicom i pogodio bandita u glavu.

Sirli Bil se ustremio na novog protivnika. No i pored sve svoje užasne snage, nije uspeo da savlada maršala. U početku, Vajat je, poskakujući levo-desno, izmicao, sve dok nije došao pogodan trenutak da levicom zakači protivnika.

Sirli Bil se sruči uz uzvik bola.

Pit Spens poteže nož iz opasača. Nije uspeo ni da zamahne, a maršalova pesnica ga pogodi snažno kao konjsko kopito.

Posrnuvši unazad, Spens se saplete o Klebornovo telo i pade.

Cela ova gužva trajala je jedva nekoliko sekundi.

Tom Mek Loveri je desnom rukom držao dršku kolta.

— Sklanjaj te svoje lepljive prste sa revolvera, Tom!

Čovek iz Misurija je to rekao oštro, preteći.

— Ne, ne — vikao je Tom i izvukao revolver iz futrole. Na to Vajat Erp podiže levu nogu i izbi mu revolver iz ruke.

Preko, na ulazu u oblasnu banku, stajao je razbojnik Frenk Stilvel. Užarena pogleda posmatrao je šta se događa. Sasvim lagano je izvukao kolt iz futrole. Međutim, preko, ispred maršalske kancelarije se sve tako brzo odvijalo, da nikako nije mogao da nanišani.

Sada, kada su tri bandita ležala na zemlji, a poslednji stajao ispred maršala, Stilvel podiže revolver i počeo oprezno da cilja. Iz senke se neka tamna šaka obavi oko njegovog zgloba. Frenk Stilvel je bio tako uplašen, da se nije usudio da okrene glavu. Onda mu do ušiju dopre unjkavi glas Frenka Mek Loverija:

— Ludače, zar uobražavaš da ga odavde možeš pogoditi?

— Frenk! — reče Stilvel sa olakšanjem — to si ti! Eto, jesi li video? Vajat Erp je došao.

— Da sam na tvom mestu, ja bih još jače urlao, kako bi bio siguran da me može čuti. Sklanjaj taj kolt, budalo! Da te vidi sa oružjem, ne bi ti bilo spasa.

— Ali, ako ga ja odavde ne mogu pogoditi, onda ni on ne može...

— Ajk je već jednom rekao, a ja ću da ponovim: ili si ti došao na svet tako ograničen, ili te je pak

viski zaglupeo. Prvo, on je neuporedivo bolji strelac od tebe, a drugo, koit, koji nosi sa leve strane što već zna svako dete na Zapadu, ima dva puta veći doimet od normalnog revolvera. Svako dete na Zapadu to zna, samo ne Frenk Stilvel, mudri Stilvel. Čoveče, sklanjaj tu pucaljku. Ako te primeti, biću i ja u velikoj opasnosti.

— A Tom? Tvoj brat?

— Šta je sa njim? Pa njega je jedino ostavio na nogama!

Kauboj iz San Pedro doline rekao je to sa izvesnim ogorčenjem. Bio je svedok svega što se dogodilo. Kao okamenjen, stajao je na uglu, uz trem oblasne banke i posmatrao.

Vajat Erp je došao!

Morgan je ponovo bio na nogama.

— Idi u kancelariju — reče mu Vajat.

Morgan se otetura i uskoro se vrati, noseći vinčesterku. Stariji brat ga je upitno gledao. Morgan napuni tešku pušku.

— Tamo preko se prikrrio Frenk Mek Loveri.

Vajat mu odgovori, ne podižući pogled.

— Znam, i onaj pacov Stilvel je uz njega. Pa ipak, skloni tu pušku, Morg.

Morgan nabra obrve, okrete se, a onda zastade na vratima. Okrenuo se i začuđeno pogledao brata.

— Hej, Vajat, otkud ti ovde?

Po tome se videlo da mu se tek sada sve razbistriilo u glavi.

— Dolazim iz Dodža, Morg.

Morgan Erp udari drškom vinčesterke o daske trema, a onda se nasmeja grohotom. Izgledao je i

smešno i žalosno u isto vreme, sav izgreban i umrljan krvlju.

— Dora je u pravu...

— Znači, imala je opet napad besa? — reče Vajat tonom iz koga se moglo osetiti da to baš preterano ne uzima k srcu.

— Da, ali u jednom je ipak u pravu. Sada mi je to kristalno jasno. Ti si nedostižan! Prokletstvo, kako si stigao baš sad u ovom odlučujućem trenutku? I zbog čega? Kada je Kleborn pao, a Sirli se pored mene valjao u prašini, pomislio sam: to samo može biti Vajat. Znam da mi nećeš verovati, ali tako je. Tako trešti i puca samo kada se ti tučeš. Ja naravno, nisam stvarno mislio da se ti možeš stvoriti ovde baš u tom odlučujućem trenutku. Ali, kada se Spens okrenuo oko svoje osovine, grom i pakao, onda sam stvarno bio siguran.

Morgan priđe bratu i pruži mu ruku.

— Prvo unesi pušku.

Morgan se ponovo široko nasmeja, vrati pušku i ponovo izađe na trem. Vajat je sedeo na stepenicama i zapalio cigaru. Dva brata su se srdačno pozdravila.

— Gde je Virgil? — raspitivao se Vajat.

Morgan pokaza preko ramena.

— Spava.

Vajat klimnu glavom, a onda se naglo okrete. Zbunjeno je posmatrao „malog” Morga.

— Reci, molim te, da nisi malo bolestan? On spava? U kancelariji? Sada, usred bela dana!

Morgan potvrdi, smeškajući se kao dače.

— Uz ovakvu buku? — Vajat s nevericom nabra obrve. — Momci su sigurno razbili veliki prozor.

— Tako je, ali Ving ima čvrst san. Vajat ustade sa stepenika i uđe u kancelariju. Pozadi, u maloj sporednoj prostoriji, ležao je Virgil i zaista spavao. Vajat se mašio čaše koja je stajala na stočiću pored Virgila i pomirisao je. Pogledao je svog mlađeg brata pravo u oči.

— Sve mi se čini da si mu ti malo pomogao da utone u tako dubok san.

Morgan sleže ramenima.

— To je bilo neophodno. Doktor Gudfelou mu je dao lek, jer od onog udarca u glavu, noću veoma loše spava. Frenk Stilvel i Sirli Bil su ga nedavno u mraku udarili dugom od/bureta. Treba da guta pilule.

— Kakve pilule?

Morgan izvuče iz džepa praznu flašicu.

— Međutim, nije hteo da ih pije. Svake večeri je uzimao po jednu i stavljao u usta, toliko da umiri Doru. Čim bismo izašli, odmah je ispljunuo, govoreći da neće da guta nikakav otrov. Jutros je bio jako žedan. Doneo sam mu čašu piva.

— I onda si mu strpao pilule u pivo?

— Da.

— Koliko ih je još bilo u flašici?

— O, tako, tri, možda pet...

— To znači, moglo ih je isto tako biti i sedam.

— Najviše, Vajat, časna reč!

Maršal odmahnu glavom.

— Čoveče, mogao si ga otrovati!

— Ali, Vajat, bio je mrtav umoran i hodao još samo kao duh ulicama. Bilo je krajnje vreme da se ispava. Dugo i temeljno. To sad i čini, kao što vidiš.

— Nadaјmo se da će se i probuditi — reče Vajat, zabrinuto odmahujući glavom i iziđe iz kance-

larije. Hitao je prema lekarevoj kući. Doktor Gudfelou ga je dočekao na vratima.

— Vajat, sve sam video. Plakao sam od nemoćnog gneva, jer ništa nisam mogao da učinim za Morga. Nisam nikakav borac, a osim toga sam i veoma star.

Vajat ga obavesti o slučaju s pilulama.

Gudfelou se lupi po čelu.

— Morg je pravi anđeo! Na tu pomisao uopšte nisam došao. Sad će se Virgil konačno ispavati. Već mi je zadavao brige.

— Zar mu to neće ništa naskoditi?

— Ne, ukoliko je progutao samo sedam pilula, neće mu biti ništa. Naprotiv, on je žilav momak i dobro će se ispavati. U svakom slučaju, sledećih nekoliko sati ne smete na njega računati.

— O keј, onda je sve u redu.

— U redu? — Lekar sleže ramenima i uze cigaru iz džepa. Ne znam, maršale da li je u redu. To je, naime, druga strana priče. Jer, sada će vam svaki čovek biti potreban. U Tombstonu kao da je đavo došao po svoje. Niko živ ne zna ni zbog čega, ni kako, ali da će skoro eksplodirati, to svi osećaju.

— Ajk?

— To je uvek ista pesma, Vajat. Ajk neće ovde maršala koji motri budnim očima na sve. Znate, Virgu je ovde veoma teško da opstane. Već sam rekao njegovoj ženi da bi zaista bilo najbolje, kada bi otišli iz Tombstona.

— Izabrali ste pravu osobu!

— Za ime božje, jesam li time napravio neku nepriliku? Je li je ona...

No, Vajat odmahnu rukom.

— Davao nije tako crn, doktore. Ona je u osnovi dobra žena. Samo se suviše brine. Možda bi bolje učinila da se udala za nekog krojača u Njujorku, ili pekara u Los Anđelosu.

Dora je stajala na prozoru, koji gleda u dvorište, kada njena susedka gospođa Leonard otvori dvorišnu kapiju.

— Gospođo Erp, znate li već?

Ženi na prozoru za trenutak zastade srce. I ona je znala, kao i u ostalom svi u gradu, da se nešto kuva i sprema.

— Jeste li ga već videli?

— Koga? — procedi Virgilova žena uplašenim glasom.

— On je ovde, u gradu. Rekla mi je gospođa San. Njen muž ga je video pre pola sata dole u ulici Alen. Bio je uzbuđen. U ulici Alen su bili i Sirli Bil i jedan od Mek Loverija, Bil Kleborn, jednooki Spens, Frenk Stilvel i poluindijanac.

— Zašto?

— Zar ne znate? Pretukli su Morga.

— Ne — Dora Erp se uhvati za usta. — A Virg? Gde je on?

— Pojma nemam. Ali, on ih je sve sredio. Posekao kao oluja. Kažu da je bilo neverovatno. Pojavio se sasvim neočekivano i...

— Ko? — promucala je uzbuđena žena pomoćnika maršala.

— Vajat Erp!

Dora razrogači oči.

— Vajat?! Zar je Vajat u gradu? Ja bih to onda morala znati. — Prekinula je u pola rečenice... Znala je da ništa ne bi znala. Do sada je uvek bivala iznenađena, kada bi se on neočekivano pojavio u Tombstonu.

Susetka je bila u pravu: uvek je naišao kao oluja.

— Oh, gospođo Erp, pa to je divno — govorila je gospođa Leonard.

Dora Erp je stezala usne i uz velike napore se uzdržavala da nešto ne odbrusi.

— Svi smo ga nestrpljivo čekali, gospođo Erp. Vašem mužu je ovde veoma teško, to zna svako. Dok Holidej je opet odjahao, a Morgan ne može da zaustavi čitavu bandu. No, sada će biti drukčije, budite spokojni. Vajat će to gvozdеном rukom... — Gospođi Leonard je Dorino čutanje dobro došlo. Mlela je bez kraja i konca. Zar nije to užasno da Klantonovi neće nikako da se smire? I bez toga nam je ovde prilično teško. Život u ovom vreloм gradu je pravo mučenje. Zar naši ljudi moraju još i da se bore? Šta ti Klantonovi uopšte hoće? Šuška se da Ajk hoće da postane predsednik opštine. On ovde u Tombstonu ima mnogo rođaka i prijatelja. Da nije Vajata Erpa, koji ga sprečava i koji će mu konačno zderati masku s lica, odavno bi već bio predsednik, a Frenk Mek Loveri šerif. A Džoni Behan? Pih, on je samo lutka od slame, sluga Klantonovih!

U „Kristal palasu“ vest se brzo širila. Vajat Erp je došao! Gosti, poznati kao pristalice Klantonovih, su se povukli, a mesta za šankom zauzele su pristalice Erpovih.

Konačno se moglo odahnuti i govoriti. Govoriti otvoreno. Moglo se, na primer, reći da Ajk Klanton konačno mora da se smiri. Da njegova horda mora da odjaše iz grada. Da sa Erpovima nema šale i da je krajnje vreme da se zakon više poštuje. Svi moraju da ga poštuju, pa i Klantonovi!

Tako je uvek bivalo kada bi se Vajat pojavio u Tombstonu. Pa ipak, ovog puta je bilo drugačije. Nikada pritisak, koji je mučio ljude, nije bio veći. Uprkos maršalovom dolasku, nešto je ovog puta ostalo: nemi strah.

U kasno popodne sedela su tri brata Erp zajedno u kancelariji, pozadi, u sporednoj prostoriji. Virgil se probudio posle jedanaestčasovnog spavanja i zbunjeno gledao svog brata Vajata.

— Hej, jesam li ja to već u Večnim lovištima? Prokletstvo, jutros si ti još bio Morgan, a sada...

— Morg je ovde — Vajat pokaza na „malog“ brata, koji je sedeo uz prozor i posmatrao dvorište.

Virgil ustade i protrlja lice.

— Vajat! Kako si ti stigao ova-mo?

— Iz Dodža.

— Ko te je pozvao? Ja sam već četiri puta polazio u poštu i uvek se vraćao s pola puta.

— Dok Holidej mi je poslao telegram.

— Holidej?

— Da, iz Glisona.

— Da, on je bio ovde i opet odjahao. Glison leži na putu za Dodž Siti. Šta ti je to napisao?

— Ne mnogo. On to uvek čini u nekoliko reči. Vajat izvuče iz džepa telegram i pruži ga Virgilu, koji glasno pročita:

„Vajat Erp, maršal, Dodž Siti. Osećam da ste u T. potrebni. Dž. H.“

Morgan se okrete od prozora.

— Doista vraški kratko.

— Ali je dovoljno, kao što vidiš

— primeti Virgil. — Dž. H.? To zaista treba proključiti. Što se mene tiče, na primer, ja bih sigurno pola sata, a možda i pola dana razmišljao ko se iza toga krije. Džon Holidej, hm, baš je to jedan vraški momak.

Virgil pruži Morganu telegram i zastade kao ukopan. Razrogačenih očiju gledao je svog brata.

— Čoveče božji, kako to izgledaš, Morg?

— Imao sam mali nesporazum sa našim prijateljima.

— Nesporazum? S kim to?

— Sa Sirli Bilom i momcima.

— Kojim momcima?

— Pitom Spensom, Tomom Mek Loverijem, Bilom Klebornom, Frenkom Stilvelom i verovatno sa Frenkom Mek Loverijem — uzvrat Vajat umesto Morgana. — Mogao bih gotovo da se zakunem da sam video iza nekog otvora na ogradi i lice onog prokletog meleza.

— Šta, ti psi su te tako udesili? Sad ću odmah da im kažem neku reč. I to paprenu.

Morgan odmahnu rukom.

— Taj trud je suvišan. Naš brat je to već učinio. Bilo je ne samo zapapreno, nego i dobro posoljeno. Sve je u najboljem redu.

Virg ponovo leže i široko se osmehnu Vajatu.

— Je li to tačno?

Maršal je klimnuo glavom.

— Učinilo mi se da je bilo potrebno. No, sve su dobro podneli. Kako se ti osećaš?

— Ja?

Virgil se uhvati za glavu.

— Da, gospode, šta se upravo dogodilo? Kako sam to ja spavao u sred bela dana? Kako sam tako čvrsto spavao? Morg!

Ovaj je tobože veoma zaintereso-
vano gledao kroz prozor, kao da u
dvorištu vidi nešto izuzetno značaj-
no.

— Morg, gde su one otrovne pi-
lule?

Najmlađi Erp je ćutao.

— Morgane!

— Da.

— Pilule!

— One su u tvom stomaku.

Virgil podiže pesnicu i snažno lu-
pi o sto.

— Zar nije trebalo da te lupeže
ja malo prorešetam? I to potpuno
nezavisno od toga što su oni Morga
propustili kroz šake.

— Najvažnije da si ti spavao —
umirivao ga je Vajat.

No, Virgil je bio veoma uzbuđen.

— Gospode bože, kako sam samo
mogao ovako da spavam, kada je
u gradu nastao pakao! Ajk, taj lu-
pež, već dve nedelje stalno nešto
muti. Njegova banda je stalno u po-
kretu. Taj šljam se stalno šunja
gradom. Ovog puta je stvar otišla
prilično daleko, Vajat. Smerni se
kladiti da se ovog puta neće tako
lako izgladiti. Ajk preti obračunom.
On ide do kraja, znam tačno. Pred-
sednik opštine je govorio sa Fren-
kom Mek Loverijem, sa Džoni Be-
hanom i sudijom Spenserom. Niš-
ta ne može da se učini: Ajk hoće
borbu. Otvorenu borbu na ulici —
dvoboj.

— Protiv nas?

Virgil se okrete prema starijem
bratu.

— Protiv mene, Vajat.

— Ti si u zabludi. To je borba
protiv zvezde, obračun sa zakonom.
Sasvim je svejedno da li se čovek
zove Erp, Braun, ili Miler. Borba
ostaje.

— Ti dakle znaš?

— Da. — Na to sam odavno ra-
čunao. Međutim, kada je došao Ho-
lidejev telegram, bilo mi je jasno.
Da li je Ajk u gradu?

— Ne znam. Nikada se ne zna
gde se on nalazi. Ali, Frenk je ov-
de.

— Njega sam video. No, teško da
bi vredelo s njim govoriti.

— Zar bi ti hteo da govoriš sa
njima? — uzviknula su oba mlađa
brata Erp iznenađeno.

— To se mora pokušati. U sva-
kom slučaju su bolji loši pregovo-
ri, nego dobra borba.

— Ali!

— Nema ali, Virg. Ja ću ga pot-
ražiti. Ustao je i pričvrstio opasač.
Virgil nervozno poskoči.

— Vajat! Kuda to nameravaš?

— Moram da govorim sa njim.

— Sa kim?

— Sa Ajkom Klantonom.

— Ali, to je ludost! I sam znaš
na šta je banda sposobna. Ako bu-
du videli da si nenaoružan, ubiće te
kao bolesnog bika.

— Moram pokušati.

— Ludost!

Morgan je sve vreme stajao ću-
teći kraj prozora.

— Šta ti misliš, Morg?

— Ne znam, Vajat, ali znam da
ću poći s tobom.

— Ne, moram da idem sam.

Virg potrča za njim i uhvati ga
za mišicu.

— Ako si ovamo došao samo za-
to da bi te ja otpratio do mesnog
grobља, onda ti tvrdim da mi nisi
učinio nikakvu uslugu. Banda ne
preza ni od čega.

— U to ne sumnjam.

— Sačekaj da ti Morg ispriča šta

su sve ti lupeži izveli poslednjih dana.

— Uprkos svemu moram pokušati da govorim sa Ajkom.

— Ali, šta mi imamo od toga, ako te ustrele! Zašto bar ne dozvoliš da Morg pođe sa tobom? Šta znači: Morg? Ja ću poći. Ako baš danas hoćeš da umreš — izvoli! Morg, daj mi moj opasač.

Vajat zaustavi Morgana.

— Ništa od toga. Idem sam.

Virgil nije tako lako odustajao.

— Ne vidim nikakvog smisla u tome, Vajat. Neće te pustiti da priđeš ni na sto jardi. Osim toga, ne znaš ni gde se taj lupež krije. Može biti u svakoj drugoj kući.

— Moram da ga tražim.

— Reci mi samo zašto?

— Zato što s njim mora da se govori. Jonas Pink mi je rekao da je skupio veliko krdo na granici. Goniče je predvodio krivonogi Flanagan. Dakle... — Vajat zastade u pola reči i zagleda se u hodnik, koji je vodio u ćelije. — Hej, pa tamo neko sedi u buvari!

Virgil odmrhnu glavom.

— Ne, kavez je prazan. Mi... — zastao je i piljio u ćeliju.

Na to Morgan reče hitro.

— Tačno, zaboravio sam samo da vam kažem da sam ga strpao iza brave. Razbio je okno.

— Ko i koje okno? — uzviknuo je Virgil i okrenuo se. — Moje okno! Moje okno od četrdeset dolara! Koji lupež ga je razbio?

— Fin.

— Fin?

— Da.

Vajat je stupio u hodnik.

— Pa to je Fin Klanton!

Morgan je krenuo odmah za Va-

jatom, a Virgil je ostao na vratima i upitao:

— Ko je to?

Mladi Morgan se gotovo breću.

— Fin Klanton. Zar je trebalo da tu prokletu pijanicu pustim da razbije još koje okno?

Vajat se nasmeja, pa priđe rešetkama.

— Helo, Fin!

Lupež se u međuvremenu sasvim istreznio. Malim, podmuklim očima gledao je čoveka iz Misurija.

— Izgleda da su ti usta srasla — reče mu Morgan. — Vajat te je pozdravio.

— Helo — procedi najzad otpadnik od zakona.

— Pusti ga napolje — reče Vajat.

— Već? — iznenadi se Morgan. — Za razbijanje stakla i pravljenje nereda u Santa Fe se sedi dvanaest sati u zatvoru.

— I ovde takođe, ipak, pusti ga.

Virgil donese ključeve, a Vajat ugura Fina u kancelariju.

— Gde je Ajk?

— Ne znam.

— Odgovori mi, inače ću te ja skalpirati — zapreti mu Morgan.

— Zaista ne znam, grom i pakao!

— Ovde se ne psuje — Virgil gurnu lupeža prema vratima. — U redu, onda idi, pa ga nađi i reci mu da Vajat hoće sa njim da govori.

Bandit prsnu u smeh. Morgan je trljao ruke.

— Budi miran, Fin, inače će ti presesti.

— Znači, sve ti je jasno — ponovi Virgil. — Reci Ajku da Vajat hoće sa njim da govori i to samo s njim. Neka svoje pucaljke ostavi kod kuće. Ako slučajno ipak pone-

se revolver, može odmah da naruči nadgrobni spomenik, kod Felridža. Mi ćemo biti odmah iza Vajata.

Fin Klanton pogleda braću.

— Vi — rekao je podrugljivo.

— Vajat — rekao je prigušeno Morgan — mogu li da mu zalepim jednu?

— Ne. Gubi se sad, Fin i reci Ajku odmah. Ako ne bude došao, ja ću ga potražiti.

— Još danas?

— Još danas!

Tom Mek Loveri je sedeo na gornjem spratu iznad trgovine Roberta Sendija. Odatle je posmatrao ulicu.

Robert Sendi je bio u dalekom srodstvu sa starim Klantom, što su ljudi oko Ajka i te kako koristili. Iako trgovac baš nije bio oduševljen posetama ovih mračnih tipova, koji su ga stalno vređali, ču-
tao je. On nije bio naročito hrabar čovek i bolovao je od iste bolesti od koje i pola Tombstona: od straha pred Ajkom Klantom.

Tom Mek Loveri je video Fina kako izlazi iz maršalske kancelarije, pa je odmah napustio svoju osmatračnicu i otrčao dole u dvorište. Iz dvorišta su vodila mala vrata u susednu trgovinu iz koje se moglo odmah izaći na Četvrtu ulicu. Tamo je u dvorištu restorana sedeo Džekins i držao konja za uzde. Tom mu pritrča.

— Napred u sedlo! Fin je na slobodi. Vajat ga je pustio. Pitaj Ajka šta treba dalje preduzimati.

Kauboj polete kao ispaljen iz puške.

U istom tom trenutku stigao je

Fin Klanton do ugla uličice. Nije baš bilo mnogo pametno od mladeg Mek Loverija, ali je učinio ono što mu je brat naredio. Naime, Frenk je naredio da odmah obavesti Ajka ako bude nekih novosti sa Finom.

Fin mu je prišao, smeškajući se.

— Hej, Tom...

— I šta je on rekao?

— Ko?

— Vajat!

— Hoće da govori sa Ajkom.

— Čoveče, zašto mi to nisi odmah rekao? Upravo sam poslao Džekinsa do Ajka i sada više nemam ni jednog glasnika.

Fin odmahnu rukom.

— Jahaću sam. Gde je moj konj?

— Tamo gde si ga ostavio. Kod Bradoka.

— U redu. Ja pretpostavljam da je Ajk na ranču. Koliko ga ja znam, taj tvrdeglavac će uprkos svemu hteti da se uveri da li je Bili opravio ogradu korala.

— Koju ogradu korala? — upita Tom, ništa ne shvatajući.

— Kod nas na ranču. Ograda je slomljena.

— Svašta! Ograda! Pa, čoveče, ona je još od proleća slomljena.

Zar je taj Ajk Klanton imao zaista tako jake nerve, da u ovim grozničavim danima nema važnija posla nego da popravlja ogradu, koja je mesecima slomljena?

Tom nadlanicom obrisao čelo. Odjednom mu je bilo veoma toplo.

— Prokletstvo! Vas Klantonove bi stvarno trebalo davno da odnese! Što! Ajk toliko dugo oteže? Sada je zaista sačekao da stigne Vajat Erp.

— Taj bi svakako došao. Mnogo je bolje što je to sada, pa znamo, nego kasnije, kada ne bismo znali.

Priznaćeš da je ova druga mogućnost opasnija.

— Dovoljno je opasno što je uopšte tu. Možda Ajk čeka da stigne i Dok Holidej.

— Ti si poludeo — reče Fin i počeo grozničavo da gleda unaokolo.

Tom je osetio u čemu je stvar i uhvatio ga za ruku.

— Hej, Klantone, ako ponovo hoćeš da saspeš u sebe pet čaša, onda bolje odmah nestani iz grada. Odjaši u Bekal i ostavi svoj novac kod lukavog Kalija. U svakom slučaju, drži se što dalje od grada.

— Imaš li još šta da narediš?

— Napred! — opomenu ga je Tom.

Fin se počea iza uha.

— Reci mi, molim te, šta vi zapravo smerate?

Tom se osmehnu. Kao da je slutio da Ajk svog rođenog brata nije uputio u celu stvar.

— Gubi se, Fin! — rekao mu je kauboj iz San Pedra doline. — Odlaži, dok nije prekasno. — Onda je neočekivano nervoznim pokretom izvukao kolt i proverio da li je pun. — Treba da se izgubiš, čoveče. Nisi nam potreban. U Tombstonu je počeo rat, zar to ne primećuješ? A tada su momci, kakav si ti, suvišni. Nestani konačno, inače ću pucati.

Fin se nekoliko trenutaka neodlučno kolebao. Osećao je strah, koji nije uspeo da prikrije pred Tomom. Onda je otišao, vukući noge, po svog konja i odjahao iz grada.

— Prokletstvo! Od svih ovih ludosti vrti mi se u glavi. Moraću da popijem neko piće. Svi Ajkovi momci kao da su sišli s uma...

Odlučio je da posluša Tomov savet i odjaši do Sijere. Tamo se, deset milja od grada, na jednom za-

puštenom mestu, odmah iza granice, nalazila krčma, kantina „Del Sole”. Nju je otvorio debeli, lukavi Meksikanac Kali u nekadašnjoj stanici za zamenu konja. Zahvaljujući tom putu, Fin Klanton je izbegao ubistveni obračun kod O. K. koralama...

Vajat je čekao puna dva sata. Veče se spuštalo, a zatim, gotovo bez prelaza, kao što je to u ovom podneblju karakteristično, došla je noć. Hladna noć, od koje su se ljudi mrzili posle nepodnošljive dnevne žege.

Noćno nebo na prašnjavim Tombstonom, malim gradom, koji se najvećim delom sastojao od drvenih kuća, bilo je vedro i pokriveno milionima zvezda.

Fin se nije vratio, a Ajk Klanton nije poslao glasnika.

Čovek iz Misurija stupi na ulicu.

Išao je lagano prema „Grand” hotelu i provirivao kroz pukotine šarenog papira, izlepljenog na oknima. Kraj hotela se nalazila šerifska kancelarija Džoni Behana. Svetla su bila pogašena, a vrata zaključana.

Drugi čuvar zakona u Tombstonu odlučio je da ove noći boravi na nekom drugom mestu — tamo gde ga niko neće tražiti. Iznajmio je sobu kod Neli Kešmen, uz molbu da o tome nikome ništa ne govori. Objasnio je to potrebom da se jedared dobro ispava. U krčmama, u ulici Alen noću je vladala nepodnošljiva galama.

Upravo ove noći ulica Alen je bila kao izumrla, iako je u svim lokalima gorelo svetlo. Maršal je za-

stao na uglu Četvrtе ulice ispred Endijevog saluna. I u ovom nedavno otvorenom lokalu, bilo je sve tiho. Maršal proviri preko krila pomičnih vrata. Unutra nije bilo ni jednog jedinog gosta. Čak ni vlasnika. Samo su gorele dve lampe iznad šanka i bacale drhtavu svetlost na nisku prostoriju.

Maršal je lagano pošao dalje. Pored Laventove trgovine do sledeće kuće, veoma uzane, bez trema, gde se uz vrata nalazila naherena tabla, na kojoj je pisalo: „Hokins i Bormen, liker, ulje, cigarete, začini“. Vajat doduše nije mogao u mraku da pročita ova slova, ali je tekst znao napamet, jer je uvek kod Hokinsa kupovao svoje crne cigare. Zatim je prošao pored otvorenog kolskog ulaza u dvorište, pored imanja Pauline Džons, koja je imala svoj restoran i pansion. Ovde su uz sam zid kuće rasli žbunovi ruža, što je predstavljalo jedan od malobrojnih prijatnih prizora u ovom prašnjavom i sumornom gradu.

Vajat je zastao na uglu Tagnut ulice i osluškivao u noć. Preko, iz svratišta, iz koga je inače i u ovo doba noći uvek dopirala neizdržljiva galama, ništa se nije čulo, izuzev zavijanja psa u dvorištu. Jedino je nekakav neprijatan miris, koji je i inače dopirao odande, ostao.

Koso, preko puta, nalazila se ozloglašena krčma Kašmen, ili, kako su je češće nazivali „Crveni Rou“. Tu su zaista zalazili probisveti i skitnice.

Tu svakako Ajk Klanton nije bio.

Međutim, čoveka iz Misurija je neki unutrašnji glas držao tu, u ovom delu grada. Njegovo poznato često čulo. Stajao je nekoliko minuta razmišljajući, a onda se naglo

okrenuo i prešao ulicu. Gurnuo je jedna dvorišna vrata, koja su se još umorno držala na poslednjoj zadržaloj šanki i posmatrao jednog visokog crnca kako se šunja dvorištem. U to kapiji priđe pas i počе da laje. Vajat se naže i počе da ga umiruje. Bio je to pas velik gotovo kao tele, ali su ga reči prijatelja životinja ipak umirile. Vajat mu prođe nekoliko puta rukom kroz gustu dlaku, a onda produži dalje. Pas je pošao za njim. Ispod jednih vrata dopirala je svetlost. Maršal zakuca. Nije bilo odgovora. Gurnuo je vrata. Pred njim se nalazio hodnik, osvetljen zidnom lampom i ispunjen neprijatnim vonjem.

Pas se provukao pored maršala, produžio dalje, skočio na jedna vrata koja se odmah zatim otvoriše. Životinja je ostala da stoji na otvorenim vratima.

— Hodi unutra Bili boj — zaori se jedan hrapavi ženski glas.

Pošto je pas ostao da stoji, žena je promolila svoju neočešljanu glavu u hodnik i vrisnula uplašeno, ugledavši posetioca.

Istog časa su se otvorila vrata na levoj strani hodnika. Mlađa žena gledala je maršala svojim velikim, osenčenim očima. Na njenom, jako napuderisanom licu, još su se mogli razabrati tragovi nekadašnje lepote.

— Helo, pa to je veliki Vajat Erp! Kakva čast — rekla je svojim dubokim glasom.

Vajat zastade.

— Sama sam, maršale, ukoliko nekog tražite kod mene.

Iznenada je neko ženu odgurnuo ustranu. Na vratima se pojavio mladić.

Bili Klanton!

Mladić prođe levom rukom kroz

kosu. Posmatrao je maršala užarenim pogledom.

— Vajat Erp, zaista. Mislio sam da ova glupača opet pravi loše šale.

Vajat je ispitivački posmatrao mladića.

— Helo, Bili!

Najmladi Klanton je gutao pljuvačku.

— Šta hoćete?

— Tražim Ajka.

— Ajka? — Mladić pocrvene od gneva. Duboka bora urezala mu se u glatko, mladićsko čelo. — Jeste li rekli: Ajka, maršale?

— Da, Ajka.

Na to mladić izađe u hodnik. Popravio je opasač.

— Slušajte, mister Erp. Ako smatrate da je velika stvar što me možete isterati iz ove rupe, onda ste u velikoj zabludi. Ima opravdanja što sam tu. Kod kuće me niko ni za šta ne pita. Za neku razumnu ženu sam ja izgleda još suviše zelen, a moj brat Ajk me tera da ceo dan popravljam ogradu i celoj porodici čistim čizme. Doista ne znači ništa što ste me videli kako ulazim ovamo.

— Ja te i nisam video da ulaziš ovamo.

— Tako? Baš čudno, a ja sam ovamo došao pre tri minuta.

— Gde je Ajk?

— To sam upravo hteo da vam kažem: ako ste Bili Klantona videli kako ulazi u ovakvu rupu, Ajka Klantona nikada ne bi. On može da zalazi u bolje kuće.

— Znaš li možda gde je on?

— Ne, pitajte Fina. Vaš brat ga je zatvorio, pošto mu je razbio prozor. Fin će verovatno znati.

Vajatov odgovor glasio je samo:

— Šteta, Bili.

— Šta je šteta?

— Što lažeš.

— Mister Erp! Kako to možete reći? Ja vas nisam slagao. Ajk nije ovde.

— Ne, ali ti znaš gde je.

Bili je bio za gotovo čitavu glavu niži od Vajata. Posmatrao ga je grozničavim pogledom.

— Da, ja znam — uzvratio je muklo — ali on ne želi da vas vidi.

— Gde je on?

— To ne mogu da vam kažem.

— Odvedi me k njemu.

Bili obori glavu i odmahnu.

Vajat ga dokopa za ramena.

— Gde je on, Bili?

Na to mladić odgovori mucajući:

— Spava. Svi mi treba da spavamo. Sutra počinje borba.

— Kakva borba?

— Ja... ovaj... ne znam.

Maršal odmahnu glavom. Pogledao je mladića gotovo sažaljivo.

— Bili, idi po svog konja i vrati se kući.

— Ne, mi treba da ostanemo u gradu i da spavamo.

— Pa ti nisi imao to u planu.

Mladić se okrete i pogleda ženu.

— Ah, vi mislite zbog ove ovde? Ne, maršale, ja sam došao ovamo samo zbog toga što ovde mogu da dobijem viski i zbog toga što ona ništa neće reći Ajku.

— Hodi, Bili — maršal ga uhvati za mišicu i pođe sa njim napolje.

— Laku noć, Bili — doviknu mu žena. — Mnogo je časnije razgovarati sa Vajatom Erpom, nego sa malom, prljavom...

— Budi mirna, Meri — brecnu se žena, koja je stajala na kraju hodnika.

Prošli su kroz dvorište. Bili stavi šešir i navuče ga na čelo.

— Vi ste me malo pre videli kako ulazim...

— Ne.

— Pakao, a ja sam uvek mislio da vi prosto ne umete da lažete!

— Ja te nisam video, Bili.

— Kako ste me onda mogli naći?

— Ne znam. U stvari, tražio sam Ajka...

— U ovoj jazbini? Zar doista verujete da je njemu potrebno da u takvoj rupi pije viski? Kad biste samo znali gde je on sada!

— Odvedi me do njega.

— To ne mogu.

Vajat ga uhvati za mišicu i steže.

— Ti ćeš me sada odvesti do svoga brata Ajka, čuješ li, Bili Klan-ton!

Mladić je išao lagano preko tre-mova prema ulici Alen. Zastao je na uglu, posmatrajući kineski restoran.

— Nećeš valjda pokušati da me nasamariš, tvrdeći da je preko, kod kosookog?

— Ne, maršale, to i ne namera-vam. Ali, vi ipak ozbiljno ne možete misliti da ću ja da vam odam mesto gde je odseo moj brat.

— Ol rajt. Vajat duboko udahnu svež, noćni vazduh. Ali, ti činiš grešku, Bili.

— Može biti, ali ne mogu ništa da promenim. Ajk mora da spava. On je poslednjih noći suviše...

— Govori samo dalje, Bili. Nećeš? U redu. Onda ću to ja učiniti umes-to tebe. Tvoj brat je poslednjih no-ći imao suviše posla sa krđima go-veda. Zar ne?

Bili zabaci glavu i upitno se za-gleda u maršala.

— Otkud to znate? — otelo mu se.

— Moja stvar. Reći ću ti i više od toga: Ajk i ostali hoće da teraju ve-liko krdo goveda kroz pokrajinu Ko-čiz i kroz grad. U stvari, Ajk hoće to da prepusti ostalima, a on hoće da se bori.

Bili usnuknu korak nazad.

— Vi... vi to ne možete znati, Uopšte ne možete znati.

— Vidiš, ipak znam. Konačno, već veoma dugo poznajem tvog brata. Saslušaj me, Bili. Reci mi gde je Ajk, a onda odjaši kući. On nikada neće saznati od koga sam čuo gde se nalazi. Moram s njim da govo-rim. Veoma je važno.

Mladić je razmišljao nekoliko tre-nutaka, a onda ponovo tvrdoglavo odmahivao glavom.

— Ne mogu.

— Bili, budi razuman. Ono što tvoj brat smera, čista je ludost. Ho-ćeš li ti da budeš kriv za to što će sutra na ulicama Tombstona ležati ubijeni? Hoćeš li ti možda da budeš jedan od njih? Zar si siguran da Ajk neće možda ležati?

Mladić se trže. Oči su mu sevale.

— Ako on padne, vi ste ga ubili. Niko drugi ga ne može pobediti. Ako vi njega budete ubili, ubiću ja vas.

Mladić je to rekao ozbiljno i uz-buđeno. Vajat je odmahnuo glavom.

— Ti si još gotovo dete, Bili. Bu-di razuman. Borba je gorka i nije još za tebe.

— Da, znam. Ajk i Fin su mi to hiljadu puta ponavljali. Ali, ja ću biti uz njih. Boriću se. Pucaću sve dok me ne pogodi smrtonosno zрно.

— Okrećući lice, rekao je gotovo šapatom: — Ako tako mora da bu-

de, voleo bih da padnem od vašeg zr...

Čovek iz Misurija ga naglo okrete prema sebi.

— Bili, ti govoriš besmislice! Jedino mi ti možeš pomoći da sprečim tu borbu. Moram da govorim sa Ajkom!

— Šta hoćete od njega? Da ga odgovorite? Sada, kada je čvrsto odlučio da se obračuna sa vama i vašom braćom? To je besmislica i to sami znate.

Pustite me, Vajat! Žao mi je...

— Zbog čega?

— Zbog toga što ću u toj borbi morati možda da budem na pogrešnoj strani.

Bili se otrgao i otrčao kao deran, dok ga je Vajat pratio pogledom.

Borba!

Kao Damoklov mač, lebdela je ova reč nad uspavanim gradom. Svako je znao da će doći do borbe, ulične borbe, rata u Tombstonu.

Maršal je lagano pošao prema kancelariji. Kada je ušao unutra, njegov brat poskoči sa stolice.

— Pa? — Na Virgilovom licu se ogledalo iščekivanje.

Za delić sekunde Vajat je razmišljao hoće li moći njegov brat sutra tako da poskoči sa stolice. Njegov brat i otac dvoje dece.

I Morgan, nešto bledunjav momak, koji je sada stajao na vratima sporedne prostorije.

Teško je disao. Mučila ga je briga za sudbinu braće. Najzad, je progovorio.

— Prokletstvo! Trebalo bi da spakujemo naše stvari i odjašimo.

Pun minut niko nije progovorio ni reč. Onda je Virgil upitao:

— Kuda?

— Ne znam ni sam.

Virgil mu priđe.

— Vajat, ma kud da odjašimo, dopreće glas o tome da smo pobegli od bande Klantonovih. Trubiće na sav glas da smo kukavice da nismo hteli da branimo zakon, da nismo zaslužili zvezdu...

— Mi nećemo ni odjahati. — Maršal je to rekao ozbiljnim, gotovo proročanskim glasom. — Tako je i nikako drukčije.

— Znaš li nešto поближе?

Vajat odmahnu glavom. Zatim je rekao više za sebe:

— Postavlja se samo pitanje: borimo li se mi za zakon, ukoliko se postavimo protiv njih.

Virgil je iznenađeno posmatrao svog brata.

— Ti sumnjaš...?

— Ne znam, Virg, dolista ne znam.

Vajat se sruči na писаći sto i zapali jednu od svojih omiljenih crnih cigara. Ponovio je zabrinuto:

— Borimo li se mi, u stvari, onda još uvek za zakon?

— Ali, molim te — uzbuđeno je govorio Virg. — Šta to govoriš? Klantonovi su razbojnici, banditi, kradljivci i ubice. Znaš to dobro kao i ja. Oni hoće da zagospodare pokrajinom i gradom, kako bi neometano mogli da obavljaju svoje prljave i nezakonite poslove. Samo ih mi, Vajat, sprečavamo u tome. I sada hoće borbu sa nama. Hoćeš li da kažeš da mi ne poštujemo zakon ako prihvatimo tu borbu? Zar nije čak naša dužnost da se sa njima borimo? Vajat, reci nešto!

Maršal iz Dodž Sitiја zamišljeno je posmatrao svog brata.

— Sigurno si u pravu, Virg, ali mi ćemo ostaviti zvezde pre nego što krenemo.

— Zvezde? — mucao je Virgil, ne

shvatajući. — Ti, dakle, tražiš da ja bez zvezde idem u borbu? Pa da ljudi posle kažu: Onaj tamo, što leži u prašini, je neki momak, koji se zvao Erp. Virgil Erp! Ne, brate, ja sam čuvar zakona Erp i umeću kao čuvar zakona Erp da se borim i umrem ako treba.

Morgan lako uzdahnu i okrete se. Piljio je u mračnu sobicu. Za trenutak mu se učinilo da je na oknu ugledao nečije lice — žensko lice, lik njihove majke.

Ako sutra budu sva trojica ostala da leže na ulici, pogodoeni mecima daleko mnogobrojnije Klantonove bande? Šta onda?

„Prokletstvo, za mene i nije šteta“, dobovalo je u glavi najmlađeg Erpa. „Ali, Virg! On ima ženu i dvoje dece“.

— A Vajat!

Pomisao da će njegov obožavani brat Vajat možda ležati na ulici, pogoden metkom nekog iz Klantonove bande, metkom nekog razbojnika, natenala mu je krv u lice.

Ne, Vajat ne bi smeo da umre u ovom bednom, prašnjavom gradu. I to samo zbog toga što su građani kukavice i što nisu u stanju da oteraju bandu razbojnika. A bilo bi potrebno samo da dvadesetak ljudi izađe na ulicu sa revolverima i puškama. Da samo jedan jedini put otvoreno stanu uz zakon, više ne bi bilo Klanton bande i svako bi mogao mirno da živi.

Maršal iz Dodž Sitija stajao je napred kraj razbijenog prozora. Mong je stajao i gledao njegova široka, mišićava leđa.

— Skloni se sa prozora, Vajat.

Međutim, najstariji od braće Erp se nije pomakao, nego je zamišljeno

dalje posmatrao ulicu Alen utonulu u noć.

— Svi su otišli. Čak i Kočiz odlučio da bude razuman i popusti. I divlji Džeronimo je odustao. Samo Ajk Klanton neće. — Vajat se gorko nasmeja. — Sada ćemo se mi boriti za grad, nastanjen bednim kukavicama.

Virgil otkopča prvo dugme na košulji, ne bi li se na taj način oslobodio neprijatnog osećanja da ga nešto guši.

— Možda bih mogao da pitam Džoa Hamera. On je ispravan čovek. Možda bi bio uz nas. — Pošto su braća na to ćutala, nastavio je: — Idem časom do njega. On je nedvozmisljeno za zakon, dakle protiv Klantonovih!

Skinuo je šešir sa čiviluka i hitro izašao iz kancelarije.

Kada se posle deset minuta vratio, Morgan i Vajat nisu ništa pitali. Namrgodeno lice maršala iz Tombstona jasno je govorilo da je Džoe Hamer odbio.

Isto tako odbili su Džesi Dokham, Mat Grifit i Ted Somers. Virg se usput setio ovih ljudi, koje je smatrao dobrim i vernim, hrabrim i častnim, no, bez obzira na to, novog saborca međutim nije našao.

Tri brata Erp stajala su ćutke oko pisaćeg stola. Iznenada Vajat podiže glavu. Čuo je neki šum na tremu.

Čuli su ga i ostali. Vajat pođe prema vratima i reče Virgu da ugasi lampu. Kada su se oči dva brata privikle na mrak, videle su Vajatovu siluetu kako se pokreće ispred vrata. Mogli su čak da primete kako polako pritiskuje kvaku, da bi nečujno otvorio vrata. Šum je bio sve razgovetniji. Bili su to oprezni koraci nekoga ko hoda na prstima,

Napregnuto su posmatrali i onda ugledali glavu pokrivenu velikim sombrero šeširom, navučenim na čelo. Nebo je bilo puno zvezda, pa su mogli da prepoznaju čoveka.

Bio je to Bili Klanton!

Morgan i Virgil su videli kako se iznenada iza mladića stvorio Vajat.

— Hej, Bili!

Mladić se trže. Za trenutak je bio potpuno ukočen od straha.

— Koga tražiš ovde? — upitao ga je Vajat.

— Tražim vas, mister Erp.

Dva čoveka u kancelariji mogla su jasno da razumeju svaku reč, koja je bila izgovorena napolje na tremu.

— Mene?

— Da, dolazim od Ajka. Treba nešto da vam poručim.

— Hoće li da govori sa mnom?

Mladić odmahnu glavom i uzvraća tako tiho, da su Virg i Morgan morali dobro na napregnu uši, da bi čuli:

— On vam poručuje da vas očekuje. Vas i vašu braću. U O. K. koralu, gore u Frimont ulici. Sutra rano, kad izađe sunce.

Protekle su samo tri sekunde, a izgledalo je kao večnost. Onda čovek iz Misurija upita:

— Još nešto?

Mladić odmahnu glavom.

— Ol rajt, Bili. Samo jedno pitanje: hoćeš li i ti biti tamo?

— Da, Vajat, moram.

Rekavši to, otrčao je koliko ga noge nose.

Dva brata Erp u kancelariji napregnuto su posmatrala svog starijeg brata, kako stoji na tremu, podbočivši se obema rukama. Ostao je

tako da stoji nekoliko minuta. Onda se okrenuo i vratio u kancelariju.

— Upali svetlo, Virg.

Čulo se šištanje palidrvca, a onda zatrepta mali plamen.

Lica trojice ljudi izgledala su pri bleđoj svetlosti lampe gotovo avetinjski.

— Jeste li čuli?

Potvrdili su.

— U redu. Onda ćemo sada da spavamo. Ja ću još jednom malo na vazduh. I sami znate da to uvek činim pre nego što legnem.

Vajat stupi na trem i kresnu šibicu. Sada je i fenjer na tremu bacao avetinjsku svetlost preko ulice, čineći veoma izduženom senku čoveka iz Misurija.

U ulici Alen su još po negde gorela svetla.

Čvrstim, odlučnim korakom išao je Vajat Erp prema „Kristal palasu“. Iznenada mu se učinilo da iza sebe čuje neki šum. Nagonski je digao ruku i okrenuo se. Čuo je priгуšen uzvik, a onda pred njim bljesnu nož. Vajat se saže, isturi desnu pesnicu napred, a odmah zatim zamahnu i levicom.

Čovek s nožem se uz krkljanje sruči i pade na tle, ispred Koenove trgovine.

Vajat ga dokopa za grudi, istrže mu nož iz ruke, oduze koltove iz futrola i nastavi da ga pretresa, tražeći još neko skriveno oružje. Zatim ga je odvuкао do prvih osvetljenih prozora „Kristal palasa“!

— Frenk Stilvel! — procedio je maršal kroz zube. Prokleti pacov! Pustio je onesvešćenog bandita na zemlju i nastavio dalje. Oružje, koje je oduzeo razbojniku, bacio je duboko ispod trema.

Neki čovek trčao je preko tremo-

va. Vajat zastade. Uskoro je prepoznao Morgana. Najmlađi brat je uzbuđeno vikao:

— Šta se dogodilo?

— Ništa značajno. Frenk Stilvel je hteo da mi poželi laku noć.

— Taj prokleti, podmukli pas!

Vratili su se zajedno u kancelariju. Virgil je sedeo za pisaćim stolom, zarivši lice u šake. Kada je Vajat ušao, podigao je pogled.

— Već si se vratio.

— Idem odmah natrag. Vratio sam se samo po cigare.

Na tremu su odjeknuli koraci. Vajat hitro zavrnu fitilj i svetlo se ugasi.

Koraci su bili sve bliži i uskoro se na vratima ukaza prilika krupnog čoveka.

— Klam — reče Virgil sa olakšanjem.

Maršal iz Dodž Sitija priđe vratima i širom ih otvori, a Virgil upali lampu.

Džon Klam uđe, skide šešir, pa zbunjenim pokretom pređe preko temena, pokrivenog samo tankom slojem sedih vlasi. Zatim izvadi staru lulu od kukuruzovine.

— Čuo sam da je Ajk u gradu.

Braća Erp su ćutala, a predsednik nastavi:

— Džesi Korner mi je pričao da je u „Oriental” salunu Tom Mek Lov... jao neki dvoboj revolvel... u zoru.

I na to su Erpovi ćutali. Na to se predsednik obrati direktno Virgilu.

— Šta je zapravo istina, Virg?

Ovaj samo okrete lampu i promrsi:

— Prokletstvo, trebalo bi da promenim fitilj.

Sada se predsednik obrati Morganu.

— Treba da dođe do dvoboja u zoru. Hteo bih da znam gde će biti?

Morgan obori glavu kao da je iznenada otkrio na svom crnom prsluku mrlju.

Nemajući kud, nekadašnji novinar, a sada predsednik opštine, obrati se Vajatu:

— Mister Erp, mene se to ne tiče, znam, ali uprkos tome pitam. Pitam, jer sam uverenja da su Klan-tonovi banditi, razbojnici, ubice. Vi ste jedan veoma uvažen i poštovan čovek, mister Erp. Zbog toga moram da priznam da me sama pomisao da sutra ujutru možete možda ležati mrtvi negde u prašini, ispunjava pravim užasom. Recite mi gde će biti taj dvoboj?

Čovek iz Misurija pogleda starog novinara, osnivača čuvenog Tombs-tonskog Epitafa, izvuče još neupaljenju cigaru iz usta i objasni mirno:

— U O. K. koralu.

Predsednik nabra svoje prosede, čekinjaste obrve.

— U O. K. koralu? Gore, u Frimont ulici, preko puta moje kancelarije?

Vajat potvrdi.

Predsednik stavi šešir na glavu i pođe prema vratima. Tu je zastao još jednom i tiho rekao:

— Mora li to biti?

— Da — uzvratila su sva tri brata Erp u glas.

— Znam — Džon Klam uzdahnu. — Iako ne bih smeo da znam. Borba bi u svakom slučaju trebalo da bude sprečena, ma da je to očigledno nemoguće. Ne treba da mi objašnjavate. Zaista je žalosno da drugi put i način ne postoje. Zar doista ne znate nikakav drugi put, Vajat?

— Na žalost ne, mister Klam.

Bez reči, duboko utučen, napustio je predsednik opštine maršalsku kancelariju.

Samo nekoliko minuta kasnije ponovo su se čuli koraci na tremu. Laki, skakutavi koraci.

Kada je Virgil hteo opet da ugasi lampu, Vajat podiže ruku da ga spreči.

Morgan je izvukao revolver iz futrole i brzo stao iza vrata. Uskoro su kroz okno na vratima ugledali glavu malog čoveka. Lice, od koga bi se moglo uplašiti, malo gotovo kao pesnica, sa jako isturenim viličnim kostima i kožom boje pergamenta. Kosa mu je bila crna i kratko ošišana, oči crne i kose. Bojažljivo i oprezno je otvorio vrata.

— Vong smeti ući?

Virgil klimnu glavom.

Bio je to vlasnik čajdžinice, Vong, četrdesetogodišnji Kinež, koji je tiho i neprimetno vodio svoju malu radnju i hranio sedmoro dece. Virgil do tada nije imao nikakva posla sa njim.

Sitnim, skakutavim koracima, Kinež je stupio u kancelariju, gledajući čas jednog čas drugog Erpa, koji su prema njemu izgledali kao pravi džinovi.

— Ja čuti za dvoboj u dvorište za kola O. K. koral. Klantonovi svi banditi. Protiv zakon. Mnogo banditi. Nejednaka borba. Vong mrzeti nejednaka borba. Vong zato sutra rano sa revolver ovde. Vong ići sa tri čoveka sa zvezda.

Maršal iz Dodž Sitija odmahnu glavom.

— Hvala, mister Vong, ali mi na žalost moramo da odbijemo vašu ponudu. Tri čoveka, koja će sutra

ujutru rano poći do O. K. koral, neće nositi zvezde. To će jednostavno biti braća Erp, koja će se boriti sa Klantonovima.

Kinež je nekoliko puta klimnuo svojom malom, okruglom glavom.

— Vong ipak doći i ići sa. Jedna velika čast za Vonga boriti se uz braća Erp protiv banditi.

Sada se umešao Virgil.

— Ne, mister Vong. Mi umemo da cenimo vašu dobru volju, ali tako je kako moj brat Erp kaže. Ne možete poći sa nama.

— Ali, Klanton imati puno. Vas tri. To sigurno smrt.

— Hoćete li i vi možda da idete u sigurnu smrt? — pitao ga je Vajat. — Ja sam pred vašom kućom, mister Vong, video gomilu dece, kojoj je otac potreban.

— Mister Virgil isto imati deca — branio se Kinež.

— Ipak, ne ide, mister Vong. To nije za vas.

— A za koga to biti?

Vajat bespomoćno podiže ruke.

Kinež pođe prema vratima. Iznenada se naglo okrete i reče gotovo gnevno:

— Vong razumeti. Vong ne biti dovoljno dobro.

Maršal iz Dodž Sitija mu priđe i vrati ga natrag.

— Slušajte, mister Vong. Vi nas zaista ne smete loše shvatiti. Moja braća su nekoliko sati pokušavala da sakupe šačicu ljudi, koja bi mogla da nam pomogne. Nisu uspeali da nađu ni jednog, koji je bio spreman makar da nam pokriva leđa. Duboko smo dirnuti vašom ponudom, jer ste vi zaista jedini čovek u ovom kukavnom gradu koji je imao tako veliko srce, da hoće da ide sa nama. Za nas trojicu vi ste

od ovog trenutka najhrabriji čovek u Tombstonu. I ako vam to nešto znači: vašu ponudu nikada nećemo zaboraviti.

Kinez je klimao glavom.

— Vong znati. Vong mala čajdzinica, Vong ne revolveraš, ne borac...

Onda je mali Azijat izgovorio jedno ime, koje je već satima opsedalo braću Erp:

— Vong tačno znati i reći maloj kina ženi: tri brata Erp trebati samo jednog čoveka. On вреди više sa dva bela revolvera, nego sto Vong — Dok Holidej.

Mali Kinez je zbunjeno posmatrao tako iznenadno promenjena lica braće Erp.

— Vong moliti za oprostjenje — mucao je. — Vong ići. Ali, Vong moliti da tri brata maršala, koji sutra boriti bez zvezde, imati dobra borba.

Mali Kinez tiho zatvori vrata za sobom.

Braća Erp su gledala u pod. Morgan je primetio da se njegovom bratu Vajatu prvi put u životu cigara ugasila među zubima. Nešto ga je bolno štreknulo u grudima.

Maršal je osetio Morganov pogled. Brzo je izvukao šibicu iz džepa da ponovo zapali cigaru.

Za to vreme Virgil je potpuno odsutno prelistavao neke papire, a onda ih odgurnuo od sebe.

— On je navodno izvršio napad na poštansku kočiju.

Vajat podiže glavu.

— Ko?

— Holidej.

Morgan se sruči na stolicu.

— Zašto mu pričaš te besmislice, koje šire Mek Loveri i nekoliko njegovih lupeža?

Virgil promrsi:

— Bez obzira na to, te spletke su ga tako povredile da je odjahao. Kada sada o svemu tome pažljivo razmišljam, moram da priznam da se glasine nisu tek tako slučajno širile. Lupeži su to čak prilično prepredeno izveli. Naime, da tih glasi-
na nije bilo, Dok Holidej bi sad sigurno sedeo negde u nekoj od Tombstonskih kockarnica. — Oborio je glavu i sasvim tiho dodao: — Moram priznati još i to da bi takva činjenica meni donela i te kako veliko olakšanje. Osećao bih se mirnije i sigurnije.

Vajat je premeštao cigaru s kraja na kraj usana.

— Već ćemo se nekako izvući, Virg. A sada idem u mali obilazak. Do viđenja.

Izašao je, a Morgan i Virgil su osluškivali njegove korake. Kada je Vajat odmakao od kancelarije, bacio je opušak u prašinu i zastao nedaleko od „Kristal palasa”. Navukao je šešir na čelo i duboko, punim plućima, udahnuo svež noćni vazduh. Gledao je niz ulicu prema zapadu. Izgledalo je da ove noći, sveže i vedre, pod nebom pokrivenim hiljadama zvezda, Tombston spava. Ni po čemu se nije moglo naslutiti da će već u svanuće novog dana doći do odlučujućeg obračuna.

Istini za volju, Vajat i njegova braća su se do sada borila u mnogim dvobojima. I sada je, pak, morao da stoji sa braćom u tom užasnom dvorištu širokom jedva sedam jardi bez mogućnosti za zaklon i odbranu i da se suprotstavi hordi osvetoljubivih, divljih razbojnika, da vodi borbu, koja je unapred bila izgubljena. No, natrag se više nije moglo. Ajk Klanton se nije mo-

gao nagovoriti. Nepokolebljivo i ludo se držao te borbe za moć, koja u suštini nije bila ništa drugo do borba protiv zakona.

A Erpovi su bili simbol zakona u Tombstonu!

Zar nije trebalo drugim ljudima prepustiti borbu protiv podivljale bande? Ne! Obračun više nije mogao da se odlaže. Inače, zakon bi neuporedivo sporije osvajao Divlji zapad i učvršćivao se. Svako vreme tražilo je žrtve hrabrih ljudi, a i ovo. Da njih nema, mnogi ljudi bi dugi niz godina trpeli teror raznih bandi. Sve u svemu, nije bilo puta koji je vodio mimo O. K. koralala.

Vajat navuče ponovo šešir na čelo i produži dalje pored prozora „Kristal palasa“, iz kojih je još uvek dopirala jaka svetlost, obasjavajući trem. Kada je stigao do ugla, naslonio se leđima na staklena vrata bara, koja su u ovo doba već bila zaključana. Pogled mu je lutao po fasadama zgrada.

Na drugoj strani ulice nalazio se „Orijental“ salun. U ovom lokalu sva svetla su već bila pogašena.

Setio se malog, kosookog vlasnika čajdzinice. Da bar nije izgovorio ono ime! Još od trenutka kada je Bill Klanton preneo poziv na dvojboj, čovek iz Misurija nije prestao da misli na Doka Holideja. Ako je ikada pozeleo da kockar bude uz njega, to je bilo u ovom trenutku. Nije bilo čoveka, koga bi radije hteo da vidi u toj borbi pored sebe, od Doka Holideja. Morao je čak samom sebi da prizna da bi u ovu borbu radije krenuo sa Holidejem, nego sa Virgom i Morganom.

Da mu je u tom trenutku neko dao mogućnost da bira između dvanaest brzih ljudi i kockara, ne raz-

mišljajući ni trenutka, izabrao bi Holideja. Na celom Zapadu nije bilo borca ravnog njemu, strelca koji mu je dorastao. Nije bilo čoveka, koji bi sa takvim preziranjem smrti krenuo u borbu. Kockar je sto puta do sada stajao uz njega u opasnim i gorkim trenucima, stizao u pravi čas, a baš danas ga nije bilo.

Maršal, koji je u stvari krenuo u pravcu juga, s namerom da bar za trenutak vidi velike, umirujuće, smeđe oči Neli Kešmen, ni sam nije bio svestan kako, ni radi čega, tek okrenuo se i otvorio vrata „Kristal palasa“. Nije zakoračio unutra. Jednostavno nije mogao da učini ni jedan korak. Zastao je kao ukopan. U velikom, za Tombstonske prilike veoma raskošno nameštenom salunu, nad šankom su gorele samo četiri lampe. Tri ogromna ogledala odbijala su svetlost i bacala je na prostranu salu. Lokal je bio potpuno prazan, izuzev jednog stola. Bio je presvučen zelenom čojom i nalazio se u polumraku. Za njim je sedeo jedan jedini čovek. Bio je visok i naočit. Lice mu je bilo mršavo, oštih crta. Visoko čelo, prav nos, energična usta i jedva primetno oštra brada. Oči su mu bile ledeno plave. Kakvo lice! Lik aristokrate. Košulja na njemu bila je blistavo bela, a crna somotska mašna brižljivo vezana. Odelo mu je bilo po najnovijoj Sent Luis modi. Već na deset jardi moglo se primetiti da na njemu nema ni traga prašine.

Čovek je držao ruke na stolu. Bile su to fine, nervozne šake, koje su vešto, gotovo opsenarski baratale kartama.

Pored leve manžetne, pridržane skupocenim zlatnim dugmetima sa

biserom, stajala je poluispijena čaša rakije. Na dohvat desne ruke ležao je veliki revolver kalibra četrdeset pet, čija je drška bila ukrašena slonovačom, a cev i doboš poniklovani.

Vajat Erp je zadivljeno posmatrao kockarevo lice. Srce, koje mu je za trenutak stalo, kada je ušao na vrata, sada je počelo uzbuđeno da kuca. Tek sada mu je pala u oči neobična, žućkasto bleđa boja kockareva lica.

Čovek iz Misurija izvuče novčić iz džepa, pride velikom mehaničkom klaviru i ubaci novčić.

Poznata „Pesma Arizone” odjeknu prostorijom.

Vajat se okrete, lagano pođe pored šanka i pride kockarskom stolu.

— Helo, Dok!

— Helo, maršale!

Da, čovek u crnom odelu nije bio niko drugi do Dok Holidej. Dakle, ipak se vratio u trenutku koji je za njegovog jedinog prijatelja bio najteži.

Kockar podiže glavu i reče tiho.

— Kada će početi?

— Kad izađe sunce.

— Gde?

— U O. K. koralu.

— Divno mesto za umiranje.

Holidej stavi cigaretu u zube, kresnu šibicu o nokat palca, zatim pokupi karte i stavi ih u džep. Ona je podigao revolver sa stola, bučno okrenuo doboš i uzviknuo:

— Bred!

Dremljivi kelner, koji je sve vreme stajao za šankom, podupirući rukama glavu, trže se. Ugledao je revolver u kockarevoj ruci.

Holidej se umorno nasmeja. Veštim saltom ubacio je kolt u futrolu.

— Dajte mi jednu flašu da ponemem.

Pošao je prema šanku i bacio na njega nekoliko novčića, koji su nekoliko trenutaka poigravali po metalnoj površini. Levom rukom je prihvatio flašu, koju mu je kelner dodao, a onda pogledao čoveka iz Misurija.

— Sve je jasno, maršale?

Vajat potvrdi.

— Da, Dok, sve je jasno.

— Laku noć!

— Laku noć!

Nekadašnji zubni lekar iz Bostona pođe prema vratima. Maršal je gledao za njim nabranih obrva. I ranije mu je padala u oči bleđa žućkasta boja prijateljevog lica, međutim, ono što ga je istinski uplašilo bio je sada kockarev hod. Išao je umorno, vukući noge.

— Dok!

Kockar je već stigao do vrata i pogledao preko ramena.

— Je li vam loše, Dok?

— Loše? — rekao je kockar gorako. — Naprotiv, baš naprotiv.

Zalupio je vrata za sobom.

Sada je tek maršal primetio ženu, koja je ćutke sedela iza jedne teške, crvene zavese. Ustala je i pošla prema vratima.

Kejt Fišer.

Vajat ispruži ruku i uhvati ženu za mišicu.

— Gospođice Kejt!

Žena zastade i okrete lice prema Vajatu. U njenim velikim, još uvek lepim očima, svetlucale su suze. Usnice su joj drhtale.

— Šta je sa njim? — upitao je maršal.

— Bolestan je. Smrtno bolestan. Bila sam s njim u Glisonu. Tamo je do pre nekoliko sati ležao u groz-

nici. Izenada je ustao i obukao se. Lekar, koga sam protiv njegove volje pozvala, rekao je da ni pošto ne sme da ustane iz postelje.

Čovek iz Misurija je gledao nekoliko trenutaka zamišljeno u daljinu, a onda uzdahnio.

— Molim vas, gospođice Kejt — rekao je prigušenim glasom — idite odmah kod doktora Gudfelo. Recite mu da dođe i zamolite ga da ponese deset pilula, onih, koje je nedavno prepisao Virgilu Erpu.

Žena uzbuđeno klimnu glavom i htela da pođe.

— Još nešto, gospođice Kejt. — Maršalov glas je sada bio potpuno tih. — Kada bude zaspao, onda mi, molim vas, donesite oba njegova revolvera. Biću u kancelariji kod mog brata.

Žena žurno izađe iz „Kristal palasa“. Vajat je još uvek ostao u salunu. Stajao je kraj zelenog kockarskog stola. Tupo je gledao u do pola ispijenu čašu rakije, koju je Dok Holidej ostavio. Uzeo je čašu u ruku, prineo je usnama i ispio. Osećao je kako mu žestok alkohol pali ždrelo. Vajatova krupna šaka se steže oko čaše. Čulo se krckanje i komadići stakla padoše na pod.

Kelner se uplašeno trže.

— Za ime neba, mister Erp! Jeste li se povredili? Hodite, ja ću...

— Hvala.

Maršal baci novčić na šank i napusti „Kristal palas“. U kancelariji su Virgil i Morgan iščekivali svog brata. Na licima im se jasno videlo da im je laknulo kada je ušao.

Vajat priđe stolu, uze mahinalno olovni pritiskivač za hartiju i reče kao uzgred.

— Možda nećemo ići sami.

— Nećemo ići sami? — iznenadi se Virgil.

— On je ovde — uzvрати Vajat muklo.

Morgan se u dva brza koraka nađe pored stola i snažno ga uhvati obema rukama.

— Hoćeš li time možda da kažeš da je Dok Holidej u gradu?

Vajat potvrdi i sruči se u stolicu, pored police za puške. Skinuo je šešir i vešt看 izvežbanim pokretom bacio ga na kuku.

Morgan i Virgil se samo pogledaše iznenađeno. Čitali su. Obojica su se sećali, duboko postidiđeni, da su kao i svi ostali ljudi stalno odvrćali svog brata od Holideja.

Sada je došao. U gradu je. To saznanje ispunjavalo ih je prijatnim, umirujućim osećanjem.

Dakle, šta su dobili? Četvrtog čoveka.

Ali, kakvog čoveka!

Protakla su dva sata, dva beskrajna, mučna sata, pre nego što je Vajat čuo ženske korake na tremu. Ustao je.

Morgan i Virgil takođe ustadoše.

Kejt Fišer je bila sama. Kako je samo izgledala! Potpuno izbezumljena i okupana u suzama.

Čovek iz Misurija je ponovo osetio tup bol u grudima.

— Govorite već jednom!

Kejt Fišer je stegla obe ruke na grudi.

— Užasno je, mister Erp — jedva je procedila, pokušavajući da savlada napade plača bez uspeha. — To je užasno...

Virgil, koji je sve ovo posmatrao krajnje uplašeno i zabrinuto, priđe bliže.

— Šta se to dogodilo?

Vajat primaknu ženi stolicu, na koju se ona jecajući spusti.

— Mislim da je došao kraj, Vajat — promucala je bleđa lica.

Vajat steže usne, pogleda kratko braću i reče, pošavši prema vratima:

— Odmah se vraćam. Hajdemo, gospođice Kejt.

Pet minuta kasnije ušli su u kuću, u kojoj je kockar najčešće stanovao, kada je boravio u Tombstonu. Vajat potrča uz stepenice. Jedva se uzdržao da ne otvori vrata. Ipak, sačekao je ženu. Ona je pažljivo pritisla kvaku. Čulo se tiho škripanje.

Vajat, koji je gledao preko glave Kejt Fišer, ugleda prostoriju osvetljenu prigušenom petrolejkom. Teške, zelene, plišane zavese bile su razmaknute, a prozor otvoren. Avestinjski bleđog, upalog lica ležao je Holidej u krevetu. Umoran osmeh zaigrao mu je na usnama, a grozničave oči su mu se ovlažile.

— Žao mi je, Vajat — rekao je krkljajući. — Ali, ne mari ništa. Sutra ujutru će sve proći.

„Proći!“ Ta reč je dobovala maršalu u glavi. Šta će sutra proći?

Nije bilo sumnje, Vajat je to sasvim jasno osećao: njegov prijatelj, doktor Džon Holidej očekivao je da umre. U ovoj noći, u ovoj teškoj, odlučujućoj noći.

Vajat obori glavu i skide šešir. Kockar dade znak ženi očima.

— Daj mi flašu, Kejt.

Kejt Fišer je stajala levo od komode i grčevito stezala malu flašu rakiije. Žustro je odmahнула glavom.

— Ne, Dok. Ne smeš više da piješ. Ni kapi više.

Holidej okrete glavu i ponovo pogleda maršala.

— Vajat, budite bar vi razumni. S njom ne mogu više da računam. Dajte mi flašu.

Kada je držao u ruci i nagnuo nad čašu, tako jako je drhtao da je Vajat morao da skrene pogled. Prišao je prozoru i gledao napolje.

Posle izvesnog vremena, trgao ga je zveket stakla. Okrenuo se. Čaša je pala na pod, dok je flaša ležala na ivici kreveta, a rakiija oticala. Kockar je ležao avetinjski bleđog lica. Oči su mu bile zatvorene. Čovek iz Misurija oseti kako mu se usta suše.

— Da li je mrtav? — čuo se očajnički glas Kejt Fišer. Jecala je nezadrživo i bacila se preko nepomičnog Holidejevog tela.

Razrogačenih očiju, Vajat je posmatrao ovu užasnu sliku. Najednom mu je u glavi nastala užasna praznina, a jecanje nesrećne žene kao da je dopiralo iz ogromne daljine.

Šta se to dogodilo? Nešto neočekivano? Svakako ne. Već godinama je Dok Holidej nosio tu užasnu bolest u svojim grudima. Zbog te bolesti je uopšte i došao na Zapad. Rekli su mu da je tu daleko bolja klima. Zar i, to, uostalom, nije bilo pravo čudo? Punu deceniju je uspeo da ovde izdrži. Nikada niko nije primetio njegovu bolest. Istini za volju, Vajat je znao da Holidej s vremena na vreme ima napade kašlja i često noći bdi u groznici. Međutim, njegova nestvarno snažna priroda je sve to uspela da savlada.

Kraj je, znači, sada trebalo da dođe.

Vajat priđe krevetu. Uze jedan od dva kockareva revolvera, pa pošto ga je nekoliko trenutaka zamišljeno

odmeravao na dlanu, gurnu u svoj opasač.

— Dobićeš ga opet, Džoni — rekao je kao za sebe. — Ali, sutra ujutru ću ga ja nositi.

Nije imao snage da još jednom pogleda bolesnika. Naglo se okrenuo i izašao napolje.

Dole na vratima stajao je Morgan.

— Da li je bolestan?

Vajat potvrdi.

— Da, Morg, veoma je bolestan. Mislim da mu je došao kraj.

Pošli su zajedno prema kancelariji. Virgil, koji ih je nestrpljivo očekivao na vratima, ništa nije morao da pita. Lica Morgana i Vajata su mu sve govorila.

Ćutke, utonuli u mračne misli, proveli su užasnu noć.

Kada se na istoku ukazala prva srebrnasta traka, Vajat Erp je ustao, podesio revolvere u futrolu i pogledao braću.

— Vreme je — rekao je muklo.

U tom trenutku tremom odjeknuše brzi koraci.

Sva trojica su držala oružje na gotovs, kada se na vratima pojavio čovek.

Bili Klanton!

Dao je rukom znak da želi da uđe. Vajat vrati revolver u futrolu i klimnu glavom. Kauboj uđe, ne otvarajući vrata širom. Lice mu je bilo obliveno znojem, a pramenovi crne kose zalepljeni na čelu.

— Morate još da čekate, Vajat — rekao je zadihano i isprekidano. — Ajk je tako rekao.

Vajat pokaza na Virgila.

— On je ovde maršal.

Virgil se nakašlja.

— Šta vi hoćete?

Mladić obori pogled.

— Ajk čeka još dva čoveka.

— Još dva čoveka! — uzviknu Virgil. — Jesi li poludeo? Zar vas nije već dovoljno? Pogledaj nas. Samo smo trojica. Gubi se i reci Ajku da dolazimo.

— Ne može — mucao je mladić zbunjeno. — Ljudi koje Ajk očekuje, veoma su važni. To su braća Mek Loveri.

— Oho — prosihta Virgil. — Braća Mek Loveri! Da se ti prvi nisu negde sakrili?

— Ne, Ajk ih je negde u toku noći poslao. Još se nisu vratili.

Na to maršal iz Tombstona stade pred mladića i gotovo zaurla.

— Šta ti pada na pamet! Zar misliš da ćemo zbog te dvojice lupeža ovde čekati dok ne osedimo? Ima vas dovoljno. Bilo bi vas čak dovoljno da u koralu budete samo vi, koji nosite ime Klanton. I nas smo samo trojica.

— Ali, Fin nije ovde.

Virgil se nasmeja.

— Njega nismo ni računali. No, biće dosta drugih lupeža: Kleborn, Spens, Stilvel, Sirli Bil, melez, Ferguson i bog zna koliko još šljama. Gubi se i reci Ajku da dolazimo.

Mladić steže pesnice, obraćajući se Vajatu:

— Vi to nećete dozvoliti, mister Erp. Mek Loveri su naši ljudi.

Vajat izmenja pogled sa bratom. Posle toga, Virgil reče gnevno, okrećući leđa mladom Klantonu.

— Oi rajt. Mi čekamo ovde.

Mladić je hteo napolje. Na vratima ga je zaustavio poziv maršala:

— Bili, uzmi svog konja i odjaši kući. To što je Ajk zakuvao, nije za tebe.

Iz tamnih mladićevih očiju kao da su sevale munje.

— Mi ćemo se boriti, mister Erp — procedio je kroz zube. — Borićemo se tako dugo dok i jedan Erp bude u životu.

Onda je u dva skoka izleteo na ulicu.

Sunce se pojavilo kao crvena, plamena lopta na horizontu i bacalo svoje zrake na glavnu ulicu Tombstona.

Vajat je stajao kraj razbijenog prozora i gledao napolje. Nikada mu se radanje dana nije učinilo tako lepim. Pročelja kuća, krovovi tremova, stubovi, stepenice, pojila i prečke za vezivanje konja bili su kao preliveeni crvenkastim zlatom. Čak se crveneo i žućkasti pesak na ulici.

U gradu je sve još uvek bilo mirno.

„Kralju Arizone” kao da se nije žurilo. Bilo je sedam sati, a još se ništa nije događalo.

Neizvesnost i probdevena noć kidala je živce trojici ljudi.

— Hoće da sakupi celu svoju bandu — procedio je najzad Virgil. — Biće ih svuda. Iza ograde, na krovovima i iza kola u koralu.

Oko osam Vajat je otvorio vrata i izašao na trem. Ulica, koja je inače u ovo doba bila veoma živa, sada kao da je izumrla.

Protekao je još jedan sat. Nešto posle devet došla je Dora Erp.

Virgil je izmenjao samo nekoliko reči sa njom, a onda je ona produžila, ne propustivši da Vajata neprijateljski odmeri.

Protekao je još jedan sat, pakao za trojicu ljudi u maršalskoj kancelariji.

Oko tri sata ujutru prošao je Ajk Klanton sa svojim bratom Bilijem, dvojicom Mek Loverija, Bilom Klebornom, Frenkom Stilvelom, Sirli Bilom, Pitom Spensom i Indijan Čarlijem pored kuće svog ujaka Harvuda, prema ulazu na mesto okršaja. Iznad vrata visila je velika tabla: O. K. koral. Levo od ulaza u koral bila je Flisova fotografska galerija. Na suprotnoj strani ulice, koso, nalazila se kuća modistkinje Edi Guron, žene, koja je kasnije, kao očevidac obračuna, dala izjavu. Dve kuće dalje, nalazila se Klamova štamparija. Nešto dalje, kraj ulaza u koral i Fligove galerije, nalazila se kasapnica, a odmah do nje gradska većnica.

Ajk ujaka u koral i kliznu iz sedla. Bili je ostao na ulazu. Ostali članovi bande ušli su zajedno sa svojim vođom i stali uz bočni zid Flisove galerije.

Vođa bande stavi cigaru u zube. Frenk Stilvel mu je dodao vatru. Bil Kleborn i Pit Spens se uplašeno pogledaše.

— Nećete mi svi biti potrebni — reče vođa bande tako glasno, da su se svi trgli.

— Mi ostajemo — reče Frenk Mek Loveri. Njegov brat je samo klimnuo glavom.

— I ja ću da ostanem — umešao se Bili Kleborn.

Sirli Bil zadenu ruke u opasač i promrsi:

— Šta tu ima da se prepiremo!

Ajk se udalji od ostalih, sede na jedna slomljena kola i zamisli se. Ostali su nervozno šetali po koralu. Sat kasnije je ovde vladala neprijatna tišina. Onda je Ajk iza se

be čuo zveckanje mamuza. Okrenuo se i ugledao 'svoga brata Bilija.

— Ajk...

— Šta hoćeš?

— Oni su otišli.

— Ko?

— Indijan Čarli, Pit Spens, Frenk Stilvel i Sirli Bil. Samo su Frenk Mek Loveri i Tom ovde.

— I ja — začuo se hrapavi glas Bila Kleborna.

Vođa bande oseti kako ga obuzima jeza. Morao je da se napregne, da bi mirno objasnio.

— U redu, ja sam im to i rekao.

Bili se lagano uputi prema kapiji oborene glave.

Kada se crvena pruga — nagoveštaj novog dana — pojavila na horizontu, Ajk Klanton ustade sa slomljenih kola, popravi revolvere, pa se uputi prema ulazu. Levo je stajao njegov brat Bili, naslonjen na zid. Pušio je. Bili Kleborn, koji se nalazio između konjskih tela, pušio je bez prestanka.

Braća Tom i Frenk Mek Loveri, stajali su desno, naslonjena na bočni zid Flisove galerije i posmatrali ulicu, koja je od izlazećeg sunca, bila kao pokrivena crvenim zastiračem.

— Uskoro će doći — rekao je Frenk svojim unjkavim glasom. Posle izvesnog vremena javio se Tom:

— Sirli Bil i Indijan Čarli su takođe mogli da ostanu.

Bili Kleborn se provuče između konjskih tela i priđe ostalima.

— Svi su oni mogli da ostanu. Kad samo pomislim kako Vajat puca.

Bat koraka, koji su se približavali, uplašio je bandite. Svi su napregnuto osluškivali.

— Oni dolaze! — uzviknuo je Kleborn drhtavim glasom.

Nesvesno su se svi približili svom vođi. Uskoro su utvrdili da je to bat koraka jednog jedinog čoveka. Mali Kleborn proviri iza kapije.

— Hej, pa to je Džoni Behan! Šta on traži ovde?

Šerif je stigao, zadihao od žurbe.

— Ajk!

— Odakle znate da smo ovde? — breknuo se vođa bande.

— Od Stilvela. Sreo sam ga.

Bila je to drska laž, jer je mali Ferguson još prethodne večeri šerifu ispričao da Ajk priprema obračun sa Erpovima u O. K. koralu.

— Ajk — rekao je Behan, teško hvatajući vazduh. Pet reči, koje je zatim izgovorio, pogodile su razbojнике kao udarac biča: — Dok Holidej je u gradu!

Ajk dokopa šerifa za grudi i naglo ga privuče.

— Vi ste se prepili, Behan.

— Kunem se — ječao je šerif.

— On je ovde. Spavao sam u pansionu Neli Kešmen i u hodniku čuo dvojicu ljudi kako govore.

— Šta su to govorili?

— Da su ga videli u „Kristal palasu”.

Ajk Klanton okrete glavu. Zraci izlazećeg sunca su ga zaslepili.

— To... nije... istina...

— Kunem se svojim životom!

Ajk otpijunu, steže zube i počeo da škrguće tako jako, da se čulo čak preko ulice.

— Virgil Erp je rekao da ni jedan kauboj više ne sme da bude naoružan u gradu — mucao je Behan. — Juče mi je to rekao. Ajk, morate odustati. Protiv Vajata Erpa i Dođa Holideja sami ne možete izaći na kraj.

— Nisam sam! — uzviknu razbojnik i iz sve snage gurnu šerifa. Džoni Behan pade u prašinu, podiže se i nastavi put, idući unazad. Ajk Klanton još doviknu za njim: — Gubi se!

Među banditima vladalo je ledeno ćutanje.

Dok Holidej! Dakle, ipak je došao. Revolveraš sa dva ubistvena kolta stigao je u poslednjem trenutku. Time je opasnost, koja je i te kako pretiła od strane Vajata Erpa, bila u najmanju ruku udvostručena.

Dva vuka će se, dakle, boriti zajedno. Šta je to značilo, razbojnici su tačno znali. Ne jedan put imali su priliku da vide Vajata Erpa i Doka Holideja zajedno u akciji.

Ćutanje je prvi prekinuo Frenk Mek Loveri:

— Šta ćeš da učiniš, Ajk? Vajat i Dok su tu. Sve naše pretpostavke od juče pale su u vodu. Stvar sada izgleda drugačije. Računali smo samo sa Virgom i Morganom. Ovakvo pojačanje nimalo mi se ne dopada.

— Radije bih se tukao sa hordom Indijanaca — promrsio je Tom.

Vođa bande zagriže u donju usnu, a onda žestoko opsova, pa iz sve snage udari deo točka, koji mu se našao ispred nogu, da je odleteo čak do suprotnog zida. Zatim zabaci glavu i uhvati Frenka Mek Loverija za mišicu.

— Ti ćeš potražiti Sirlija Bila! A ti, Tom, ti dovuci ovamo Frenka Stilvela. Ili ne, Pit Spens je bolji. Potrebni su i ostali. Sakupite ih i dovedite ovamo. — Onda se obrati svom bratu: — Sada ćeš još jednom otići do njega, Bil. Reci Vajatu da mora da sačeka. Reci mu da mora-

mo da čekamo na Frenka i Toma, jer smo nas dvojica sami.

— Ali, on to neće da poveruje — pokušao je Bil da mu protivureči.

— Učini ono što ti govorim — brecnu se Ajk.

Mladić zabaci šešir i pođe.

Vođa bande je zabrinuto posmatrao izlazak sunca i doviknuo Bilu.

— Treba da trčiš, prokleti dera-ne!

Strah od sprege Vajat—Holidej saterao je banditima užasan strah u kosti. Nisu bili sposobni da misle. Sati su prolazili.

Kao zver u kavezu šetao je Ajk Klanton gore-dole po koralu. Končno u pola deset rekao je da mu dovedu konja, dao ostalima znak i odjahao.

Građani Tombstona se nisu usuđivali tog prepodneva da izađu na ulicu. Odmah posle jedanaest Virgil Erp se uputio kod Džonija Behana.

Bledi čovek poskoči sa stolice.

— Šta hoćete od mene? Ja nemam sa tim ništa, Ving — promućao je smrtno uplašen.

— Jesu li Klantonovi još u gradu?

— Da... Ne znam... mislim...

— Slušajte me dobro, Džoni Behan! Poručite im da treba da skinu oružje. Recite im da je gotovo. Mi nećemo borbu, ali nećemo ni razboj-nike u Tombstonu. Čekaćemo na vas, Džoni Behan.

Braća Erp su morala da sačekaju u maršalskoj kancelariji još gotovo pun sat. Onda je dotrčao jedan petnaestogodišnji dečak i doviknuo kroz razbijen prozor:

— Oni su u O. K. koralu, maršale! Ajk i ostali. Naoružani su.

Čim je to rekao, dečak otrča.

— Ko je to? — pitao je Vajat.

— Pligerov sin. Stanuje tačno preko puta ulaza u koral.

— Oni baš neće mir — rekao je Morgan zabrinuto.

— Dakle — zaključio Vajat — pođimo.

Sva trojica su bolje pričvrstila opasače, proverili kako im leži oružje u futrolama i htela da pođu. Vajat je zabacio glavu i počeo da osluškuje. Avetinsku tišinu ulice narušio je bat nećijih koraka. Gotovo preteći odjekivao je po daskama trema.

— Neko dolazi — reče Virg.

— Da — uzvraća Vajat žustro i uspravi se.

Braća su na svoje ogromno iznenađenje opazili osmeh na krajevima Vajatovih usana. Maršal iz Dodž Sitija prepoznao je korak. U ovom trenutku bi ga prepoznao na sto jardi.

Bio je to jedinstveni korak Doka Holideja. Onda se pred razbijenim oknom pojavio kockar. Razrogačenih očiju i otvorenih usta piljali su Virgil i Morgan u njega kao da je duh.

Morgan nije uspeo da se obuzda, nego je radosno uzviknuo:

— Dok!

Ipak, bila je to tužna slika, uokvirena slomljenim prozorskim oknom. To više nije bio onaj Dok Holidej. Lice mu je bilo bledo i upalo. Izgledao je bar deset godina stariji, a pogled mu je bio grozničav.

Pa ipak, to je bio on! Već sama ta činjenica bila je dovoljna. Stajao je na tremu na sopstvenim nogama, a na bedru mu je visio ponik-

lovan revolver sa drškom ukrašenom slonovačom.

Kockar je najzad pokrenuo usne. Dve reči odjeknuše kancelarijom.

— Idemo li?

Vajat potvrdi. Nije mogao da skinje pogled sa prozora. Kako je ovo moguće? Još u toku noći ovaj isti čovek je u teškoj groznici, nesposoban da učini i najmanji pokret, ležao u postelji.

Kockar nestade sa prozora i otvorio vrata. Pogled mu se zaustavio na drugom revolveru, koji je čovek iz Misurija zadenuo za svoj opasač. Vajat mu pruži oružje, govoreći:

— Imao sam potrebu da ponešem bar nešto od vas kada pođemo u dvoboj, Dok.

Slab osmeh zaigrao je na bledom Holidejevom licu.

— Zar nije bolje da povedete mene celog Vajate?

Kockar baci pogled prema polici za puške, zatim joj priđe i izvuče dvocevnu sačmaricu.

— Dajte mi dve patrone, Virg.

Braća Erp su ga iznenađeno posmatrala. Nikada niko od njih još nije doživeo da Holidej ide u borbu sa puškom. No, pošto su ga dobro poznavali, bili su uvereni da on to ne čini tek tako, nepromišljeno. Virgil otvori orman i dodade mu municiju.

Kockar napuni pušku, uhvati je za cev i pogleda Vajata.

— Što se mene tiče, možemo da krenemo.

Četiri čoveka izadoše na trem. Ulica je bila pusta. Virgil zastade i okrete se.

— Ja sam maršal u Tombstonu i mene je jedna razbojnička banda izazvala na dvoboj. Imenujem vas

za svoje pomoćnike. Tebe, Vajat, maršala iz Dodž Sitija, zatim tebe, Morgan, kao maršala iz Santa Fe, i vas, Dok, kao Vajatovog prijatelja. — Sva trojica su osetili lako podrhtavanje u Virgilovom glasu, ali na njihovim otvrdlim licima nije zaigrao ni jedan mišić.

Virgil i Vajat su išli napred. Dok Holidej je sledio Vajata, a Morgan svoga brata Virga. Krenuli su prema O. K. koralu. Bio je to kratak put.

Vajat i Virgil su skrenuli na uglu Četvrtе ulice i krenuli njome prema Frimont ulici. Kada su stigli do nje, pošli su u jednoj liniji.

Dok Holidej je mirnim pokretom izvukao sat. Bilo je nekoliko minuta do pola tri. Tako su išli jedan uz drugog, levo Virgil, do njega Morgan, zatim Vajat, a sasvim desno Holidej. Tek što su prevalili pola puta do koralu, kada su videli čoveka kako im trči u susret. Bio je to Džoni Behan. Uzbudeno je vikao:

— Oni su nenaoružani, nenaoružani!

— Sam ću se u to uveriti — uzvratilo je Virgil i gurnuo Behana u stranu, pa se pridružio ostalima.

Minut kasnije stigli su do ulaza u koral. Morgan je ostao da stoji levo, dok su se ostali tako postavili, da je Dok Holidej ostao da stoji samo nekoliko jardi od desne strane ulaza.

Braća Mek Loveri su se, bleđa lica, postavila nekoliko koraka iza ulaza. Desno, uz zid Flisove galerije, stajao je Ajk Klanton. I on je bio bleđ. Nekoliko jardi dalje, nasuprot Doku Holideju, stajao je Bil Klanton, naslonjen na stub, bleđog izbezumljenog lica.

Pri pojavi ove četvorice odlučnih i opasnih ljudi, Bil Kleborn, koji je stajao nešto dalje kod konja, počeo da uzmiče unazad u dubinu koralu. Pri tom se saplitao o delove kola razbacane po dvorištu, padao, dizao se da bi se zaustavio iza Flisove galerije, tako da ni jedan od osmorice ljudi više nije mogao da ga vidi.

Veliki Ajk Klanton je prvi put u svom životu osećao kako mu „lavlje srce“ silazi u pete. Gotovo da je sam sebi prebacivao što je izazvao braću Erp na ovaj sumanutu dvoboj. Kada mu je za trenutak pogled pao na Vajatovo lice, zastao mu je dah, a kad je sreo pogled ledenih Holidejevih očiju, grlo mu je počelo da se suši.

Virgil Erp stupi na ulaz. Obojica Mek Loverijevih ustuknuše nazad, prema konjima, koji su stajali uz zid.

— Ruke u vis, ljudi! — naredi maršal iz Tombstona grubim glasom. — Dignite ruke visoko i ništa se neće dogoditi. Možemo da odustanemo od obračuna, ali, konačno, u celom ovom kraju treba da zavlađa red i mir. Dakle, ruke u vis!

— Oni su nenaoružani, Erp! — vikao je Džoni Behan, koji se ušančio iza stepenica trema gradske večnice.

Razbojnici su lagano pokretali ruke. Bio je to jedini, poslednji trenutak, u kome su sami Klantonovi mogli da spreče besmisleni obračun. Ali, oni nisu bili nenaoružani. Naprotiv. Svaki od njih nosio je po dva revolvera. Sada je trebalo da sledi kapitulacija. Svi su tako počeli da pokreću ruke, kao da hoće da ih podignu.

Bio je to Frenk Mek Loveri, zao

duh Klantonove bande, koji je bacio varnicu u bure baruta. Desna ruka mu kliznu prema revolveru. Izvukao je oružje. Bio je to Vajat Erp, koji je najbrže reagovao. Brže od misli, levica mu kliznu prema revolveru. Teški bantlajn specijal zagrmе u pravcu podmušklog razbojnika. Metak pogodi starijeg Mek Loverija kao udarac čekića u desno bedro.

Tom Mek Loveri, van sebe od besa, uperi oružje na Doka Holidеja. No, već je prema njemu letelo sitno, usijano olovo iz dvocevke.

Teško pogođen u desnu stranu grudi, otpadnik od zakona pade na zid.

Trajalo je jedan jedini minut. Ceo obračun u O. K. koralu. Pa ipak je od delića sekunde, kada je Frenk Mek Loveri učinio pokret da izvuče revolver, pa do kraja obračuna, ispaljeno dvadeset i devet hitaca.

U tom jednom jedinom minutu, dogodilo se tako mnogo, da čak ni učesnici nisu svega bili svesni.

Frenk Mek Loveri je u padu još jednom povukao obarač i pogodio Vingila Erpa, a Bili Klanton, koji je takođe, pucao na maršala iz Tombstona, bio je pogođen drugim hicem iz kockareve sačmarice.

I u sred tog užasa, u tom paklu od detonacija, barutnog dima i divljih povika, odvijala se još jedna drama. Gotovo neprimetno: Ajk, veliki Ajk Klanton stajao je nepomično i staklasta pogleda posmatrao ubistvenu borbu, video kako njegov brat i dvojica Mek Loverija padaju, pa ipak nije bio u stanju da pokrene ruku.

Neočekivano je podigao obe ruke u vis i vikao nešto nerazumljivo.

Vajatov glas nadjačao je buku.

— Bori se, ili se gubi!

Isak, Ajk Klanton, „kralj Arizone“, najveći vođa bande, koji je Zapad poznaо, okrete se i potrčа histerično vičući u dno koralа, skrenu iza ugla, potrčа pored štala i zadihan izbi na ulicu Alen.

Užasan minut u koralu još je trajao.

Frenk Mek Loveri je po drugi put u padu povukao obarač. Pucao je na Vingila Erpa, koji je takođe pаdao.

Bili Klanton i sam smrtno pogođen, na kolenima, ustao je da obori Morgana s nogu.

Tom Mek Loveri klizeći niz zid, pucao je divlje na Vajata Erpa, promašio ga, ponovo pucao i ponovo promašio.

Koral je bio ispunjen barutnim dimom kao gustom maglom.

Dvadeset i devet hitaca odjeknuло je u uzanom koralu. Meci su se odbijali o kola. Konji su se propinjali, udarali kopitama, uplašeno rzali i na kraju se otnegli. Životinje, izbezumljene od straha, jurile su prema izlazu kraj boraca i najzad uspele da se dokopaju otvorene ulice. Onda je zavlаdala tišina. Ni jedan metak više nije ispaljen. Oblak barutnog dima se lagano razilazio. Najzad, kada se ponovo moglo videti, ukazao se jeziv prizor.

Desno, kraj zida, skoro na samom ulazu, ležao je Frenk Mek Loveri, pogođen sa nekoliko hitaca.

Levo, prema sredini ulice, ispred kuće svog ujaka Harvuda, klečao je Bili Klanton, stežući ruku uz teło.

Jednu јарdu iza ulaza, u samom koralu, ležao je Morg Erp, ispružen na leđima. Samo pola koraka uz njega, s glavom okrenutom prema

ulici, Tom Mek Loveri. Tri koraka dalje, u dubini korala, Virg je sedeo na zemlji.

Samo dva od osam boraca bila su još na nogama. Pošto su pogledom preleteli bojište, okrenuli su se prema drugom:

Vajat Erp i Dok Holidej.

Kockar steže usne i oštro odbaci sačmaricu daleko od sebe. Onda je, istovremeno sa čovekom iz Misurija, krenuo prema Morganu.

Košulja najmlađeg Erpa bila je natopljena krvlju. Holidej je rastavi.

— Pogođen je u rame — rekao je muklo. — Izvući će se.

Holidej je zatim prišao Virgilu. Vajat je krenuo za njim. Kockar je odmah utvrdio da Virg nije smrtno pogođen.

Preko Virgovog tela nekadašnji zubni lekar iz Bostona pogleda svog prijatelja u oči. Prijatelja, zbog koga se upustio u ovu paklenu borbu.

— Vi, vi ste nepovređeni, Vajat? Maršal pogleda niz sebe.

— Da, bar tako mislim. A vi? Holidej obori pogled.

— Opet stara pesma. Meni se, na žalost, ništa nije dogodio...

Vajatov pogled se zaustavi na sačmarici, koja je ležala na zemlji.

— Zašto ste je poneli?

Holidej odgovori:

— Nisam mogao da znam gde će se sve ovde posakrivati, a pre svega, koliko će ih uopšte biti. Osim toga, strahovao sam da će mi ruke drhtati zbog groznice, a to baš nije slavno za strelca.

Kockar je samo na trenutak bacio pogled na Toma Mek Loverija i zaključio.

— Ovaj je mrtav.

Desno na uglu ležao je Frenk. I njega, tog paklenog momka, zadesila je ista sudbina.

Vajat se okrenuo. Trljao je oči, koje su ga peklye od barutnog dima, a onda ugledao mladića, kako kleči na sred ulice.

— Bili! — potrčao je prema njemu.

Dok Holidej je ostao na sredini korala.

U to su iz kuće izašli stari Harvudovi, podigli smrtno pogođenog rođaka i uneli ga u hodnik, gde je izdahnuo pre nego što su bilo šta mogli da učine.

Dole, u dubini korala, iza kola s polomljenim točkovima, zgrčen je čučao razbojnik Bili Kleborn. Nije mogao da posmatra borbu, ali su mu hici kao grmljavina dopirali do ušiju. Bilo mu je kao da je svaki od dvadeset devet hitaca pogodio baš njega. Nije se usudio da ustane ni mnogo kasnije, kada je već sve bilo mirno.

Čovek iz Misurija stajao je na sredini ulice, nemajući snage da još jednom pogleda prema koralu. On je od tog trenutka živio još gotovo pola veka, četrdeset devet godina, pa ipak, nikad ni jednog dana nije zaboravio ovaj užasni minut. Živeo je još, pošto su svi, koji su učestvovali u ovoj borbi, ođavno bili pod zemljom. Kratko pre smrti, kao osamdesetogodišnjak, vratio se u ovaj grad. Došao je radi toga, da bi sa čovekom, koji je hteo da piše njegovu biografiju, još jednom prešao put, koji je u podne dvadeset šestog oktobra, 1881. godine, prešao sa svojom braćom put od ugla ulice Alen do O. K. korala.

Niko od stanovnika Tombstona 1929. godine, koji su tog januarskog

jutra stajali u Frimont ulici, i videli uspravnog, sedokosog starca, nisu mogli ni da slute šta on oseća, posmatrajući gotovo neizmenjen ulaz u koral.

Jedna starica, koja je stajala na suprotnoj strani ulice, uprla je prstom na sedokosog starca i rekla nekolicini derana.

— Znaate li vi ko je onaj preko? Nikada ne biste pogodili, deco. Ja sam ga pre pedeset godina videla kako stoji na istom mestu. To je Vajat Erp!

Dečaci iz Tombstona razrogačiše oči. Osetili su kako im srca burno udaraju. Možda su u tom trenutku osetili takođe da bi im na onome što sada vide zavideli milioni dečaka u celom svetu.

Pucnji u O. K. koralu su zamukli. Klantonova banda je uništena.

Međutim, ovaj krvavi obračun, imao je i svoj opasan epilog.

Istini za volju, ono što se dogodilo u O. K. koralu, slomilo je Ajka Klantona. Međutim, njegove pristalice, mnogi ljudi, koji nisu učestvovali u obračunu, smatrali su da Erpa i Holideja treba izvesti pred sud.

Pet članova nekadašnje bande, koji su u poslednjem momentu izbegli obračun, smatrali su da Bilijevu smrt i smrt braće Mek Loveri moraju da osvete.

Sirli Bil, Frenk Stilvel, Indijan Čarli, Pit Spens i nekolicina njihovih prijatelja nastavili su borbu protiv zakona.

No o tome će biti još dosta reči.

Borba u Tombstonskom O. K. koralu bila je jedan od najžešćih u životu Vajata Erpa i njegovog prijatelja Doka Holideja.

Kao pravim čudom izašli su iz ovog obračuna nepovređeni i odjahali u susret novim avanturama.

ČETVRTKOM
U PRODAJI

PANORAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

SEDMI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U JANUARU

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

NAŠIM ČITAOCIMA ŽELIMO
SREĆNU NOVU 1970. GODINU!

IZDAJE I ŠTAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠIČA 1.
ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG
JANUAR 1970.